

Goudkorrels : verzameling van raadgevingen tot levensgeluk en levensheiliging

<https://hdl.handle.net/1874/236741>

mm 1377g

GOUDKORRELS.

Verzameling van Raadgevingen

TOT

LEVENSSELUK EN LEVENSHEILIGING.

Naar de Fransche „Paillettes d'or”

BEWERKT DOOR

E. H. VAN DER HEIJDE,

Pastoor.

LEIDEN.

J. W. VAN LEEUWEN.

Uitgever en Antiq. Boekhandel.

Hoogewoerd 89.

1899.

189
168

GOUDKORRELS.

189
168

950

GOUDKORRELS.

Verzameling van Raadgevingen

TOT

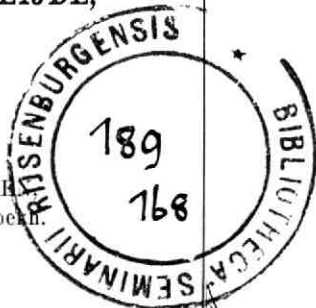
LEVENSSELUK EN LEVENSHILLIGING.

Naar de fransche „PAILLETES D'OR”

BEWERKT DOOR

E. H. VAN DER HEIJDE,
PASTOOR.

LEIDEN,
J. W. VAN LEEUWEN,
Uitgever en Antiq. Boekh.
Hoogewoerd 89.
1899.

IMPRIMATUR.

Buscoduci, 12 Decembris 1898.

J. J. VERSTERREN,
Rector,
ad hoc delegatus.

VOORREDE.

Ziehier een boekje voor allen over alles.

Er zijn menschen, die vreezen bij het woord: heiliging; — maar wie is er, die niet gelukkig wil zijn?

't Is geen boekje om vluchtig gelezen te worden; maar het wil aandachtig gelezen, vooral echter gehoord worden.

Dan zal het boekje eene verkwikking zijn; — gelijk het tracht eenige verpoozing te schenken aan hen of haar, die het in een verloren half-wurtje in handen nemen.

De Verlosser heeft zalig geprezen „die hongeren en dorsten naar de rechtvaardigheid.” Den honger en dorst naar rechtvaardigheid d.i. naar waarheid en oprecht levensgeluk te verzadigen — en den loon, dáúrop gesteld, te verwerven — tracht en hoopt

DE BEWERKER.

Woudrichem, 15 December 1898.

I N H O U D.

	Pag.
I. Gondkorrels.	1.
II. Waar is het geluk?	2.
III. Hebt gij een photographie van U?	3.
IV. Den goeden God plezier doen	7.
V. Wilt ge goed doen, tracht dan beminnelijk te zijn; — wilt ge beminnelijk zijn, doe dan goed.	9.
Lief zijn.	12.
VI. 't Is zoo goed, goed te zijn.	16.
VII. Zich vrienden maken.	20.
VIII. Recept, om zijnen vrienden niet tot last te zijn.	25.
IX. Recept voor personen, die samen moeten leven.	28.
X. In dat huis werd niet gebeden.	29.
XI. Heidendom in huis.	34.
XII. Een beetje begoocheling (illusie.)	38.
XIII. De rechten der vrouw.	43.
XIV. Het christelijk jong-meisje.	45.
XV. Uw plicht, jong-mensch.	51.
XVI. Het bloemenmeisje.	53.
XVII. Vertrouwelijk gesprek tusschen twee Engelbewaarders.	56.
XVIII. Moed, christenmoeders.	60.
XIX. Nog ééne bladzijde.	63.

xx.	Kleine stofjes — kleine gebreken . . .	65.
xxi.	Een groep lezers	68.
xxii.	Een zonderling apostolaat	70.
xxiii.	Kommer en zorg met een millioen . .	74.
xxiv.	De sluier mijner Eerste H. Communie.	77.
xxv.	Een bezoek op nieuwjaarsdag.	82.
xxvi.	Het apostolaat door glimlachen. . . .	85.
xxvii.	Vragen — geven — aannemen. . . .	88.
xxviii.	Leen mij uwe twintig jaren, als gij niet weet, wat er mee te doen. . . .	94.
xxix.	Burger-Zouaven.	98.
xxx.	Voor vandaag maar.	108.
xxxi.	Verfraaiingsmiddelen en opschikbe- noodigheden.	110.
xxxii.	Het Credo van een lezer.	116.
xxxiii.	Aan den schrijver der <i>Goudkorrels</i> . .	118.
xxxiv.	Ja — Neen.	120.
xxxv.	Ben ik op den goeden weg?	124.
xxxvi.	Wie had hier schuld?	124.
xxxvii.	Zeker geneesmiddel tegen eene vreese- lijke ziekte.	129.
xxxviii.	Eene goedkoope genezing.	132.
xxxix.	Vrede houden.	137.
xl.	Een lesje	139.
xli.	Moeder en Dochter.	140.
xlII.	Engeltjes van den huiselijken kring. 1. Toegenegenheid.	141.
xlIII.	Des dichters zonde.	145.
xlIV.	Pas op voor den eersten stap. . . .	150.

I.

Goudkorrels.

Als de beroemde Pater Lacordaire eens een plan ontwierp voor eene geestelijke afzondering, dan wilde hij, opdat zijn droom van geluk zou verwezenlijkt worden, slechts deze drie woorden: *God, boeken, een vriend.*

God! Hem vindt men altijd, als men zijn hart in onschuld bewaart, en uur voor uur den plicht volbrengt, welke is opgelegd;

Een vriend! Deze komt steeds, als het hart dat hem roept, een hart is van liefde en toewijding;

Boeken!..... O, mochten de *Goudkorrels* een dier weinige boeken zijn, welke men ver van het gewoel der wereld medeneemt en die men leest om zich te verpoezen en te verkwikken.

Zij zullen maar weinig plaats innemen!

II.

Waar is het geluk?

Het woordje *geluk* komt zoo dikwijls over onze lippen. Het streven van ons hart is boven alles op *geluk* gericht, en dat arm hart heeft er zoo groote behoefte aan, dat het dit van elk schepsel altijd en overal afbedelt.

O, gij zoudt het geluk vinden, als gij niet zoo ongeduldig waart, zoo gretig, zoo veel-eischend.

Luister eens naar het volgende vertelseltje.

Daar ginds op het grasperk zie ik een wit geitje, dat niets te doen heeft dan het gras af te eten in den geheelen ronde die zijn touw maakt, waarmede het aan een boom is vastgemaakt.

Er is daar jeugdig gras in overvloed, het golft als een windje er over waait, en dat gras krijgt hij te eten.

Bovendien is het touw zoo lang, dat hij den geheelen dag kan grazen, zonder moei te worden.

In plaats nu van kalm en bedaard te weiden, trekt de dwaze geit en blijft hij trekken aan het touw, waaraan hij vastligt; hij wil maar het gras hebben, dat daar *verder* groeit, waar hij niet bij kan; hij reikt tot hij buiten adem raakt en het touw hem de keel dicht trekt; en nu: een angstig, pijnlijk krijten!

Is dat niet het beeld van ieder onzer?

Elk heeft zijn *plek*, zijn *touw*, zijn afgebakende *kring*. En daar is door God het *noodzakelijke*, voor hart en geest en lichaam geschonken, ja, *mêér dan dat*.

En wij, arme dwaze als het geitje, in plaats van te genieten wat we hebben, wij spannen alle krachten in om te hebben wat daarginds, ver, zeer ver van ons is, en wat wij niet kunnen krijgen.

III.

Hebt gij een photographie van U?

Vreemde vraag, welke hier staat aan het hoofd eener bladzijde, welke moet dienen om levens*geluk* en levens*heiliging* der lezeressen of lezers te bevorderen.

In eene photographie te hebben of te laten maken schuilt altijd min of meer *ijdelheid*. En al kan een weinig *ijdelheid* al eens het levens*geluk* verhoogen; zeker, zou men zeggen, kan ze toch *niets* tot *heiliging* bijbrengen.

En toch, als men het goed bedenkt, moet men tegenwoordig den raad geven: *Zorg*, dat ge eene photographie van u hebt.

't Is, omdat, als zulke photographie ons zuiver juist voorstelt, we dan ook eene treffende

gelijkenis van onze *ziel* hebben; en als deze dus goed uitgevallen is, kan ze ons heel wat lessen aan de hand doen.

1.

Niemand zal de volgende stelling in twijfel trekken.

Ieder, die zich laat photographeeren, neemt eene houding aan, die hij meent, dat hem het best staat, of die hem nog schooner doet uitkomen; — eene houding, die hem niet toont gelijk hij is, maar zooals hij meent of wenscht, dat hij is.

Deze bemerking is oud, en hij, die dit nu eens in het geestelijke wil zien, neme er aldus de proef van:

Als gij nu eens studie wilt maken van u zelve, vestig dan eens al uwe aandacht op het portret van *deze of gene*, die gij van alle kanten kent, misschien beter dan u zelve. . . . en wèl van *ongunstige zijde*.

Als ge dan dien *geestigen glimlach* ziet, zegt ge dan niet tot u zelve: wat ziet zeergeestig uit; als men haar niet kende, zou men werkelijk zeggen. . . .

En die dan. . . . Zie: de oogen ten hemel geheven, lijkt zij wel eene heilige, die naar inspraken van boven luistert. . . . Toch. . . . En gij? O, als we ondeugend wilden zijn!

2.

1. Neem nu eens *uw* portret vóór u, dat gemaakt is toen ge nog pas *achttien* jaren oud waart, als wanneer men zich ongekunsteld, braaf, kinderlijk, te goeder trouw voordoet, en het portret dus te zien geeft eene schitterende figuur met halfgeopende lippen van oprechtheid, met heldere en vrijmoedige kijkers, die schijnen te zeggen: „ik ben niet bang, dat uw doordringende blik door mijne oogen in mijne ziel zal kijken”.

Bevalt u dit portret niet?

2. Plaats daar nu neven uw portret, genomen toen ge *zestien* tot *twintig* jaar waart. Niet meer dezelfde goede trouw, openhartigheid!

Zeker, er ligt iets bevalligs in, dat *vreemde* oogen zal trekken; maar *gij?* Ziet gij in dien min of meer gemaakten glimlach niet de *zucht tot behagen*, mogelijk wel: *aanstelling?*

Doet het u niet een beetje verlegen worden?

3. Stel daar nu eens naast een portret, dat van u genomen is, toen ge de begoochelingen uwer eerste jeugd achter u hadt en gij door, en in *ondervinding* en *tegenspoed* ouder en wijzer waart geworden. - De bevallige trekken zijn van het gelaat verdwenen; om de lippen zweeft een koude en droeve trek; de oogen zijn niet geheel geopend, alsof ze vreesden *te veel te zien*, of *te veel gezien te worden*. . . . en gij vraagt u zelve af: *ben ik dat wel?*

Stemt het u niet een beetje treurig?

3.

Sla nu eens die portretten, photographien van u, aandachtig gade; blijf kalm ze bezien, en langzamerhand zullen een menigte aandoenlijke, onvervalschte en leerzame herinneringen rondom u oprijzen.

Laat die uw hart binnendringen en doordringen, en als er in dat hart nog eenig bovennatuurlijk leven is, dan zult gij voelen, dat het bewogen wordt: uws ondanks zullen tranen aan uwe oogen ontsnappen, zult ge behoefte gevoelen om uit te roepen:

O jaren mijner eerste kindsheid!

O dag mijner eerste H. Communie!

O mijne moeder!

Bitter berouw zal wellicht uw boezem verkwikken.

Konde ik eens van voren af beginnen!

4.

Zwijg nu een oogenblik en luister.

Misschien verneemt ge wel de spottende stem van een dier portretten, en voegt het u dit harde woord toe, dat niemand u durft zeggen: *gij wordt oud!* — maar toch geven zij ook heilzame lessen.

1. Die *twaalf*-jarige lippen zeggen fluis-terend: „*hoe is alles voorbij*” Wie zou in dat

portret het lachende, onbekommerde, braaf kind van weleer herkennen! Laat dit portret eens zien aan uwe boezemvriendinnen, zij zullen vragen: wie is dat kind?

Helaas ja, 't voorbij! Die jeugdige blos zal niet meer terugkeeren op uwe gelaatstrekken, maar, als gij wildet: *hij zou opbloeien in uwe ziel!*

„Mijne jeugd heeft voor immer hare schoonheid en aantrekkelijkheid verloren”, mompelt dat portret met somber uitzicht. Weg dus met alle misleiding en zelfbedrog. Weg met alle eigenliefde, die u voorpraat, dat ge dezelfde blijft, en die u doet spreken, handelen en u kleeden alsof ge nog jong waart!

Leef zoolang ge kunt, leef stilletjes aan, maak een goed gebruik van het leven want er blijft niet veel meer over te leven.

Ge zult niet zoo *gezocht* meer zijn als toen ge twintig jaar oud waart, maar ge kunt maken, dat ge altijd *eerbied* en *achting waardig* blijft.

Bedenk, dat gij heengaat... naar den goeden God!

IV.

Den goeden God plezier doen.

Wilt gij den goeden God plezier doen; weten ook, dat gij Hem genoeggen verschaft; — er

zeker van zijn, dat gij dierbaar zijt aan Zijn Vaderhart?

Zeker wel!

Welnu, blijf dan stilletjes in het huisgezin, waar ge zijt, en tracht den eersten den besten *een plezier te doen*, met de gedachte, dat ge aan een *lieveling van Jezus Christus* dat genoeg doet.

Hoe dan?

Wees de eerste om hem „goeden dag” te wenschen: en doe dat dan met een open, oprechten en bevalligen glimlach.

't Is toch weinig, heel weinig en gemakkelijk ook; maar 't is voldoende, opdat Jezus toone tevreden over u te zijn, en u uwen glimlach en „goeden dag” vergelde.

Als ge eens wist, *hoe weinig noodig is*, om aan Jezus plezier te doen, als dat weinige *door den evenmensch* tot Hem komt. De evenmensch! Hij zal vaak niet zien, niet begrijpen, niet voelen, wat al voorkomendheid, wat genegenheid, wat moeite, wat opoffering gelegen is in dat *woordje*, dat ge hem toespreekt, in den *last*, dien ge u voor hem getroost, in het *dienstje* hetgeen ge hem bewijst; in de *oplettendheid*, welke ge voor hem hebt; — maar Jezus Christus ziet alles; schat alles naar waarde, zal alles vergoeden.

Door middel van den evenmensch wordt het geringste schooner en grooter, en bereikt

aldus Jezus Christus, evenals het kleinste lichtstraaltje ons beschijnt met de warmte der zon.

V.

Wilt ge goed doen,
tracht dan beminnelijk te zijn

Wilt ge beminnelijk zijn,
doe dan goed.

Het eerste gedeelte van dit gezegde bevat zeer veel waars.

Als ge niet eenige aantrekkingskracht weet uit te oefenen; als ge de kunst niet verstaat van verlangen naar u op te wekken, liefde voor u in te boezemen; als ge, in één woord, niet weet *beminnelijk* te zijn; — dan zult ge niet, of slechts onvolledig het goede doen, dat God van u vraagt.

Om warmte te voelen, moet men bij het vuur gaan zitten; om licht te hebben, dichterbij het licht komen.

Om iets op te vangen van het goede en schoone, dat God aan uwe ziel, uw hart, uw verstand geschonken heeft, moet men tot u naderen.

En men zal des te dichterbij tot u naderen,

naarmate men zich meer tot u getrokken gevoelt, omdat gij beminnelijk zijt. Wij zeiden het reeds, zij oefenen aantrekkingskracht uit: die glimlach, die welwillende blik, dat *iets*, hetwelk in al onze manieren, gebaren, handelingen ligt, en ons schijnt toe te roepen: kom bij mij.

Inderdaad: *wilt gij goed doen, streef er dan naar, beminnelijk te zijn.*

2.

Wilt gij beminnelijk zijn, wees dan goed.

Dit ander deel van het oud spreekwoord bevat ons op het eerst gezicht, omdat het zoo juist aan onze hartewensen beantwoordt.

Is men niet altijd beminnelijk, als men goed is? te weten: als men *zich zelve geheel* geeft; en, zonder berekening op erkentenis, ook nog *zijn tijd, zijn arbeid, zijne middelen?*

Een zoete droom voorzeker, die betoovert zoolang men alleen is met God, maar waarvan niets overblijft bij aanraking met de wereld.

Men moet zeer zeker goed zijn, om te bevallen, om tot zich te trekken, om ingang te vinden in de harten, en daar goed te stichten; — toch wordt nog iets meer vereischt: n.l. *weten* goed te doen: er slag van hebben.

* * *

Deze manier-van-doen moet maken, dat de

goedheid stand houde, en daarom bij de beoefening steeds aanwezig zijn: zij moet maat en overleg aangeven, altijd nieuwe aantrekkelijke, aangenaam stemmende vormen bezitten, niet dan druppel voor druppel ze uitstorten in teedere zielen; zorgen, dat ze niet vernederend voor iemand is, maar beminnelijker en begeerlijker wordt, dat daardoor meer uitkomt de *macht van het goede*.

't Is wel droevig, maar het moet gezegd: er is heden ten dage een soort behendigheit, sluwheit noodig om goed te doen.

Op behoorlijke wijze goed te doen, eischt een menigte kleinigheden, welke niet zoo gemakkelijk zijn na te komen; en deze hebben iets natuurlijks en iets menschelijks; maar *goedheid op godsdienstigen grondslag* weet ze bovennatuurlijk te maken.

De juiste manier van goeddoen, namelijk die waardoor men den evenmensch aangenaam is, en al het goede uitwerkt, wat bereikt kan worden, vordert, dat men zich inwerkt in de gebruiken der wereld, en die zooveel mogelijk volgt; dat men wete toe te geven en zich te voegen, het geschikte oogenblik te kiezen, ongemerkt te vleien; dat men wensche te slagen en daarom zich veel zelfsverloochening oplegge.

Zij, die de wereld pluimstrijkers noemt, zij weten zich in alle bochten te wringen, zij verstaan het, dit alles onder alle opzichten uit

te voeren, als zij er op uitgaan, om een post of betrekking te verwerven, waardoor zij kunnen schitteren; — en waarom zouden wij dat ook niet kunnen, als wij zielen voor ons willen winnen, om ze daarna tot God te voeren?

* * *

Maar die slag, die manier is niet gemakkelijk aan te leeren; de aard van sommige menschen is dusdanig, dat zij het nooit kunnen uitvoeren; zij kennen wel de *theorie*, maar de *praktijk* is hun onmogelijk.

Dat deze zich vergenoegen met goed te zijn, maar dan: *zeer goed*.

V.

Lief zijn.

Wat kost het: *lief te zijn!*

Niet voor een keer, ter loops, jegens dezen of genen, dan of dan, als we een goede bui hebben; — maar: *voortdurend, jegens allen en alles*.

Lief zijn als de immer geurende bloem; — als de altijd warme vlam, als het steeds lichtgevende licht. O, wat kost dat! hoe moeielijk is het!

* * *

Zoo menigeen zegt 's morgens bij zich zelve:

ik zal lief zijn: lief, omdat God het wil; — lief, omdat dit het eenig middel is, om de taak mij opgelegd te volbrengen; van n.l. goed te doen; — lief, omdat ik dan, en daardoor alleen waarlijk gelukkig ben.

Sterk en als verjeugdigd door die gedachten zijn wij den dag begonnen, dien ingegaan, gelijk men eene bloemrijke laan van den tuin ingaat: met een blij hart, den glimlach op de lippen, overal rondziend en ons zelve afvragend: *voor wie kan ik nu lief zijn van daag?*

Gij zijt als een beekje, dat kalm en helder van uit zijne bronwel vloeit, ter loops de bloemen aan zijne oevers baadt, en tot zich zelve zegt: beekje: zacht aan elkander aan stroomen mijne wateren, de zon zal mij doen schitteren en de vischjes zullen spelen op mijne golfjes, en de bloemen zich ongerept en schoon in mij weerkaatsen.

En zie: een steen, achteloos door den voet eens voorbijgangers voortgeschopt, komt u stuiten in uw loop, doet u uwe kalmte verliezen, om die belemmering te overkomen; — een worm heeft het zand omgewoeld, waarover gij zoo zachtjes heenvloodt en uwe rust verstoord.

* * *

Zoo ook was hetgeen eensklaps onzen vrede verstoorde eenige *onaangenaamheid*, die men niet verwachtte, die ons pijnlijk verraste; —

't was, omdat wij op het gelaat van een vriend, een boven-ons-gestelde, een mede-werkgezel een tint van minachting, spot of koelheid meenden te bespeuren; — 't was misschien eene onvoorziene moeilijkheid.... En een *lief woordje*, dat we meenden zoo gemakkelijk te kunnen geven, blijft verstorven op onze lippen: — en onze als verstijfde ledematen zijn niet in staat het *dienstje* te bewijzen, dat ons toch zoo licht en zoo aangenaam voorkwam.

Wij zien, wij kunnen niets meer; wij zijn somber geworden, geven een kwalijk antwoord, wij zijn koel; in één woord; — *wij zijn niet lief meer!*

Van voren af aan!

Gelukkig zij, die elken morgen zich voornemen: *lief te zijn*.

* * *

Men moet maken, zegt *Malebranche*, dat ieder veel van ons houdt; opdat er niemand meer zij, aan wien men nuttig zou kunnen zijn.

Opdat nu elk veel van ons houde, is noodig, dat men zich beminnelijk make! En toch, hoevele overigens goede en brave menschen kunnen maar niet daartoe komen, dat zij zich beminnelijk maken. Het komt, omdat er iets onaangenaams, als een kwaden plooi ligt over het gelaat; in hunne manieren, in den toon

hunner stem; — nauwelijks waar te nemen, maar die nu eenmaal afstoot.

De koele uitdrukking van het gelaat b.v., bedekt als 't ware den geheelen mensch met ijskorsten en laat in alles hare indrukken achter.

Wilt gij een onfeilbaar middel om elk tot u te trekken en overal toegevendheid te vinden, zelfs voor uwe gebreken?

Tracht u dan eigen te maken de drie volgende soorten van deugden, welke ook drie schoonheden, drie bevalligheden zijn.'

Vriendelijk ontvangen,

Voorkomend zijn,

Willen behagen (niet: uitblinken).

Dat deze overal bij zijn: in uwe houding, manieren, den toon uwer stem; ja dat deze in uw verstand, uw hart, uwe blikken, uwe stem, al uwe wezenstrekken liggen, deze vergezellen.

Zijt ge hiermede versierd, dan zult ge ook altijd beminnelijk zijn; en voor een lief mensch is er altijd verschooning, vergeving; deze is immer welkom: gij zult dus *goed doen*.

En als dat streven, om beminnelijk en aangenaam te zijn, voortkomt uit, of gevoed wordt door de zucht, om Jezus Christus te gelijken, *den beminnelijksten der menschen*, dan zal Jezus Christus zich van u bedienen, om zielen tot Hem te voeren.

VI.

't Is zoo goed, goed te zijn.

Zeker ! ja, dat is wèl goed.

Goedig zijn geeft kalmte, schenkt vreugde, brengt vrede.

Als men goedig is, krijgt de ziel in oogenblikken van ongerustheid — waarvan de meest angstvallige niet vrij is — het liefelijk beeld te zien van den God-Mensch, die haar de armen opent, en haar met den beminlijksten glimlach toefluistert : *Welaan, gij zijt goedig geweest ; Ik zal voor u goed zijn !*

Hij, die goedaardig is, heeft zeker zijne uren van droefheid en tranen..... doch *ongelukkig* zal hij *nimmer* zijn.

Goedaardigheid is een *balsem*, die alle wonden heelt, — een *reukwerk* dat elke ongezone lucht verdrijft ; — eene *eenstemmigheid*, die overal de orde herstelt.

Geene grief, hoe smartelijk ook, of zij heeft het moeten opgeven tegen *dadn van goedheid*, welke ten doel hadden, ze weg te nemen.

Goedaardigheid is die goddelijke kracht, welke ons dringt om nuttig te zijn, om alles voor allen te zijn, teneinde aan allen goed te doen, om elkeen over ons te laten beschikken, — om aan ieder genoeg te doen, diensten te bewijzen, aangenaam te zijn ; om voor anderen *iets* te doen van het-

geen het Kind Jezus op aarde kwam doen, van hetgeen de goede God alle oogenblikken van ons leven voor ons doet, van hetgeen God wil, dat wij doen voor hen, die Hij Zijne kinderen noemt.

Goedigheid is, hetgeen er overvloedig goeds is in ons verstand en hart, overstorten in het hart en den geest van anderen.

* * *

O, als we hoorden, hoe de goede God ons altijd toeroept: *wees goedaardig!*

O, als we de gratiën der H. Communie in ons zorgvuldig bewaarden en als we dan Jezus Christus — *Hem, zoo goed* — zich eens lieten bedienen van *onze handen*, om onzen evenmensch ter hulp te komen; — *van onze lippen*, om ze raad, troost, bemoediging, vreugde te doen verspreiden, — *van het licht onzer rede*, om daarvan aan anderen mede te deelen; — *van onze tijdelijke goederen*, om hen bij te staan; *van onzen invloed*, om hen daarvan niet verstooken te laten.

Mijn God, zijn er niet immer van die reine, heilige, teedere zielen, wier leven Gij zijt; — van die zielen, die zich eenvoudig door U te laten bestieren, leiden, en die ons recht geven te zeggen, wat de H. Franciscus van Sales omtrent den H. Vincentius van Paula zeide: *Mijn God hoe goed moet Gij zijn, daar Vincentius zoo goedig is.*

Goedheid is de eerste hoedanigheid, welke gedrukt werd in het hart van den mensch op het eigen oogenblik, dat God hem schiep, — zij doet ons op Hem gelijken in datgene, wat in Hem den mensch het meest aantrekt — dat hem het meest bevattelijk is, waaraan onze arme natuur het meest behoefte heeft.

Goedheid neemt ook den naam aan van *liefdadigheid, medelijden, vergevingsgezindheid, welwillendheid, toewijding, teederheid, mededoogen*. Zij is geliefd, gezocht, verlangd door, vindt een goed onthaal bij een ieder.

Goedheid kan het met alle hoedanigheid en eigenschappen van hart en geest vinden: zij maakt ze lieflijk en begeerenswaardig, hetgeen ze zonder haar niet zouden zijn.

Men kan zeggen dat, waar God is, dáár goedheid heerscht; en dat goedhartigheid de verhevenste daden kan uitvoeren door kinderen, eenvoudige vrouwen, door bedelaars, door de kleinsten.

* * *

Waarin bestaat de goedheid in het dagelijksch leven?

In iemand *vriendelijk te ontvangen*.

In hem *deelneming te betoonen*.

Een *opwekkend of vleierend woord* toe te spreken?

't Is inderdaad wel weinig. Toch, wie zal zeggen, wat dat alles vermag, wat het uitwerkt?

Eene eenvoudige en hartelijke *ontvangst* van een bezoeker — een *glimlach*, die hem al van verre het welkom toeroept en zegt, dat hij niet ongelegen komt, — een *hand-schudden*, dat hem aanstonds op zijn gemak doet zijn... 't zijn zoovele kleinigheden, maar die het hart ontsluiten, vooringenomenheden doen verdwijnen, oude veeten doen vergeten, raadgevingen in goede aarde doen vallen, die anders kwalijk opgenomen zouden zijn.

Deelneming is licht betoond; en hoezeer kan zij opbeuring schenken!

Gelijk een druppel olie doordringt tot de ongenaakbaarste spleten, zoo dringt ook de goedhartige deelneming door in eene ontmoedigde, teleurgestelde, verbitterde ziel, om te zien of er nog eenig goeds in is — en — dit gevonden — ziet zij alles: fouten, val, onverschilligheid voorbij, om alleen *dit goede* te zien, daarover hare bewondering uit te drukken..... en het arme hart, dat zich onteerd, verloren waande, leeft op, is verwonderd over zichzelf, en roept uit: maar ik *kan* toch nog!... Ja, *gij kunt nog goed zijn!*

En wat vermag niet een *vleiend woord*?

Weinig menschen die er buiten kunnen!

Hier is natuurlijk geen sprake van laffe vleierij, die veeleer kwaad doet, maar van die, waardoor men zijne waardeering in een enkel woord te kennen geeft, waardoor men een

open oog toont te hebben voor het goed, dat een ander doet, -- waardoor men aanmoedigt tot verdubbelde inspanning; *een vleierend woord*, uitgesproken niet op den toon van een meerdere, maar van een welwillend vriend. —

Hoevele nuttige dingen danken vaak hun bestaan aan een *aanmoedigend woord*!

* * *

Is het niet waar, dat wij zelden of nooit aan God vragen: *goedhartig te zijn*?

Wij zijn *liefdadig, medelijdend, opofferend*; maar als die deugden niet doorweekt en verzadigd zijn van goedhartigheid, dan zullen zij slechts *weinig goeds*, en dat nog niet dan *met de grootste moeite* uitwerken.

VII.

Zich vrienden maken.

Vrienden hebben is wel het reinst genot en maakt het leven zoet!

Vrienden bezitten is, zijn leven en zijn weten verveelvoudigen. Wij zijn met ons drieën, zeide een wijsgeer, maar 't is, of we maar één hart hebben, en één begrip, en zoo werken we met eene kracht voor drie.

Vrienden hebben is zijn hart sterken tegen

kwellingen; is, het steunen, om gemakkelijker op te klimmen tot God.

Een vriend, zegt DE MAISTRE, is een gids, die het verdrietige wegneemt. Geen balsem, die zóó genezing brengt, als die der vriendschap.

* * *

Vrienden moeten *verkregen* worden: want: bemind willen worden *om zich zelven* is een droombeeld: zelfs God doet den eersten stap om zich vrienden te *maken*: dus moeten wij dat toch zeker doen!

Het *karakter* van een mensch brengt zeker er veel aan toe, om zich vrienden te maken, want *het wekt de sympathie*: maar die sympathie *blijvend* te doen zijn, dát is de kunst. Als ge vrienden wilt hebben, *verdien* dan, ze te bezitten.

Als men geene *achting* voor u gevoelt, al munt ge uit door buitengewone hoedanigheden, of door grooten rijkdom, of door een stand, die tot dienstbetoon van pas kan komen — drie dingen, die de pluimstrijkers trekken — men moge u misschien *vleien*, *beminnen* zal men u *niet*.

* * *

De vriendschap is *schroomvallig*: zij heeft wel iets van den aard der duiven. Eenigzins *vreesachtig*, in den beginne bijna *wild*, moet

zij *zachtjes* aangeknoopt worden, maar, eenmaal gewoon, hoe trouw is zij dan, hoe maakt zij dan alles lief door hare bevalligheid en toewijding! Weet ge wat haar trekt?

1. *Welwillendheid en vriendelijkheid*; kleine, weinig opzienbarende deugden: de eene is blind voor de gebreken of slaat er geen acht op; — de andere trekt aan door de liefvalligheid, welke in elke *handeling, glimlach, woord* verborgen ligt.

Kleine deugden, die weinig kosten en groote waarde hebben.

Het kan zijn, dat men *ooit te goed* is; *nooit*, dat men *te welwillend* of *te vriendelijk* is.

2. *Weldadigheid*. Er is geen zoo sterke band om tot zich te trekken, en aan zich verbonden te houden, als iemand *goeddegen*; het hart, dat daarvoor ongevoelig is, moet al heel slecht zijn.

Weldoen is een net, dat men elk oogenblik moet uitwerpen: wèl zullen u vele harten ontgaan, maar wees verzekerd, dat er zullen overblijven, die u schadeloos stellen voor de gegeven moeiten, de gemaakte kosten. Zou *geluk* niet een weinig moeite waard zijn? De grondslag nu van *geluk* is: de *weldadigheid*.

3. *Voorkomendheid*. Deze deugd is als het kleingeld der weldadigheid en vriendelijkheid: het is overal en bij allen gangbaar, en werft altijd een weinig vriendschap.

De *voorkomende* of *gedienstige* mensch wacht zich niet alleen, om aan anderen onaangenaamheden te veroorzaken; maar hij vorscht zelfs uit, welke anderer gevoelen, inzicht, enz. is, en neemt elke gelegenheid waar om plezier te doen.

Zoo, bijvoorbeeld, vindt gij dat ik beter gesproken heb dan een ander, die over dezelfde zaak sprak — het verdriet u niet mij wat op te vroolijken — gij tracht mijn humeur te kennen, om u daarnaar te voegen — gij wilt mijne eigenliefde niet kwetsen door al te breed mijne gebreken uit te meten — het een of ander, dat ik verzuimde te doen, doet gij, en ge laat anderen in de meening alsof ik het gedaan had.

Zou het kunnen zijn, dat ik u niet liefhad?

Voorkomendheid eischt echter, dat men *oordeelkundig* te werk ga. Doe *weinig*, en ge schijnt *onbeleefd*. Doe te *veel*, en ge maakt u *belachelijk*. Om voorkomend te zijn, behoort men een *hart* te hebben om te beminnen — *verstand en oordeel*, om het geschikte oogenblik tot handelen te kiezen — *geduld*, om er tegen te kunnen, dat goede diensten *vergeten*, soms met *ondank* vergolden worden.

* * *

Doen wij dan ons best, om elken dag een vriend te winnen.

Wij kunnen ze natuurlijk niet allen behouden; allicht echter, dat er één onder gevonden wordt, die zich door onze goedheid voelt aangetrokken; en, als één daarvan eens onze *boezemvriend* werd! Zou het niet verkieselijker zijn, te kunnen spreken van *één vriend*, dan van *vrienden*?

* * *

Moeielijker kunst dan vrienden te maken, is: ze te behouden. Vriendschaps-*genot* en vriendschaps-*plicht* moeten voor goede harten eenzelfde klank hebben.

Deze twee woorden alleen geef ik u ter overweging, u vrienden, aan wie genegenheid dezelfde gedachten en verlangens ingaf.

Wilt gij nu, dat uwe vriendschap *lang dure* en *innig blijve*: leef, en doe dan zóó alsof de dag van scheiden gekomen is, en ge elkander eene aangename *gedachtenis* wilt achterlaten.

Dan: *beoordeel* uwen vriend *nooit*, want van den dag af, dat gij hem gaat beoordeelen, zal ook uwe vriendschap afnemen.

* * *

Wilt ge nu ook nog weten of gij werkelijk bemint, en of ge oprecht bemind wordt? Ga dan eens na, of uw vriend en gij de vier volgende hoedanigheden hebt:

Voorzichtige vrijmoedigheid, waarmede gij uwen vriend de gebreken aanwijst, welke ver-

betering behoeven, doch dit met omzichtigheid en kieschheid, zoodat het hem niet het rood der schaamte op de kaken jage.

Oprechtheid en vertrouwelijkheid in den omgang. Hieruit komt van zelf voort, dat men elkander raad vraagt en geeft.

Onbeschroomd eerlijk zijn; zoodat men de eer en faam van zijn vriend hooghoudt, ophoudt, vóórstaat, zelfs ten koste van onaangenaamheden.

Standvastige goedheid, die ten steun en troost des vriends moet zijn, hem tot samenzijn noodt, daarnaar doet verlangen, maakt, dat hij immer en vóór alles op ons kan rekenen.

VIII.

Recept, om zijnen vrienden niet tot last te zijn.

Dit voorschriftje is geschreven door eene vrouw, van wie het leven verbitterd, vergiftigd werd door *zeer kleine verdrietelijkheden*, die haar werden aangedaan door eene bloedverwante, die zeer veel van haar hield, maar wier genegenheid tot haar onbescheiden was en al te hartstochtelijk.

In alles behoort maat te zijn, ook in het *betoonen zijner genegenheid*, zoowel als in het *bewijzen van diensten* of in het *besparen van*

kleine *onaangenaamheden*. Dit receptje bevat vier dingen, die op zich zelve duidelijk zijn en en zeer juist.

1. *Ik laat mijn vriend altijd iets te wenschen over*. Heeft hij gaarne, dat ik driemaal hem bezoek, dan ga ik tweemaal. Des nachts zal hij van mijn derde bezoek droomen, en ik zal 's morgens des te welkomer zijn.

Zoet is het, als men voelt dat iemand naar ons verlangt; *hard* valt het, als men moet vreezen tot *last* te zijn.

* * *

2. *Ik bewijs mijn vriend dienst, zooveel hij wil; doch ook niet meer*.

Vriendschap, die wat *druk* is, wordt altijd een last — en wat veel vriendschapsuitingen maakt haar onuitstaanbaar. Toewijding aan een vriend bestaat niet in voor hem *alles* te doen, *wat kan* gedaan worden; maar eenvoudig in *dat-gene* te doen, wat hem aangenaam en voordeelig is; en dan nog moet *hij zelf het merken*, maar ik niet hem er op wijzen, wat ik gedaan heb.

Wij zijn allen te vrijheidslievend, dan dat wij niet gehecht zouden zijn aan onze eigenaardigheden; — wij blijven liefst van, *te veel bezorgdheid* voor ons verschoond.

* * *

3. *Ik bemoei me veel met mijne eigene*

zaken, doch slechts *weinig* met *die* van mijn *vriend*.

Deze regel zal zeker een goeden uitslag hebben. Want als ik me veel met mijne eigene zaken bemoei, zullen die tot een goed einde geraken; inmiddels doet mijn vriend zijne zaken en elk zal zich goed er bij bevinden. Als hij mijne hulp inroept, ben ik bereid, die te verleen; doch als hij mij niet roept, dan meen ik, hem en mij den grootsten dienst te bewijzen, als ik mij er niet mee bemoei. Kan ik hem echter van dienst zijn, *zonder dat hij het weet*, en zonder dat hij dien dienst van mij zou vorderen, — dan zal ik dat toch doen.

* * *

4. *In zaken van belang laat ik mijn vriend denken en doen wat hij verkiest*. — Waarom zou ik willen en hem dringen, dat hij dacht en deed als ik? Ben ik dan het model van wat goed en schoon is? En is het niet bespottelijk te meenen, dat een ander niet goed doet, als hij niet denkt en doet gelijk ik? Daarom behoef ik hem nog niet altijd gelijk te geven, maar ik laat hem bij zijne meening.

* * *

Neem de proef met deze voorschriften en ik verzeker u, dat uwe *vriendschap bestendig* zal zijn.

IX.

Recept voor personen, die samen moeten leven.

Gij houdt veel van elkander, niet waar?

Zeker, maar....

Máár.... wat is er dan? Als ge toch veel van elkaar houdt, zijt ge ook gelukkig.

Ja, maar.... och! hij heeft een *goed hart*, doch als ge eens wist wat een *lastig karakter*. Al drie jaren twist ik, bid ik, ween ik, knor ik.... alles te vergeefs!

Al drie jaren! Maar als ge nu eens drie jaren mijn voorschriftje had opgevolgd, dan zoudt ge de scherpe kanten van zijn karakter niet meer gevoeld hebben, ja gij zoudt er aan getwijfeld hebben, of er wel doornen zijn rondom dat zoo toegenegen hart.

Hebt gij daarvoor een recept?

Ja, en nog wel een zóó eenvoudig, dat ik het u haast niet durf geven.

In plaats van te twisten met uwen (echt) vriend, *twist met u zelven* — *bid veeleer voor u*, opdat *gij* beter wordet, dan *voor hem*, opdat *hij* zich betere van gebreken, die hij misschien niet gebeteren kan.

Zet eens een *vroomlijk gezicht* in plaats van te weenen.... in één woord: *verbeter gij uwe fouten* en word een heilige.

Een heilige, een ware heilige is *geduldig*, en *geduld* heeft veel van een wollen kleed, dat men des winters aantrekt, om geen hinder van de koude te hebben. Is het ooit bij u opgekomen, om te maken dat het geen winter werd?

Een heilige is *zachtzinnig*; en zachtzinnigheid is als een mollig omhulsel, waarmede de heiligheid uw hart omgeeft, en dat de scherpte van bitse of onbillijke woorden niet doet voelen.

Op anderen werken is dikwijls moeielijk of onmogelijk, maar *werken op zich zelven* kan men altijd, en dit heeft altijd goed gevolg.

Maar is het niet moeielijk, heilig te zijn?

Och, men behoeft zich slechts te laten geworden van den goeden God, en Hem zoo goed mogelijk te dienen.

X.

In dat huis werd niet gebeden.

Een handelshuis, in de oogen der menschen gister nog rijk en aanzienlijk, staakte zijne betalingen en hield op te bestaan.

Eene arme, maar godsdienstige vrouw, die aan dat huisgezin veel te danken had, betreurde ten zeerste den val en ondergang dier familie. Zij maakte echter de opmerking: *men bad niet in dat huis!*

Dit eenvoudig woord verklaart veel.

Een huis, waar men niet bidt, kan onmogelijk lang overeind blijven, en kan zeker geen voorspoed hebben.

Die steenen muren zullen wel niet invallen, maar wat zal verminderen en langzamerhand verdwijnen : *ziel en leven* van dat huis. Deze maakten die koude muren tot een gezellig en veilig verblijf, waar men 't *best* en waar men 't *liefst* is, omdat het een *waar te huis* is.

Die *ziel en leven* nu zijn : eensgezindheid, hartelijke vriendschap, wederzijdsche inschikkelijkheid, verknochtheid, kieschheid jegens elkander ; hetgeen alles samen in staat is, om ook aan een zwaar beproefd leven nog te doen hechten.

De *steen*en van een huis worden door *kalk* aan en op elkander gehouden — zoo ook kunnen de *geesten en harten* der bewoners slechts één zijn door *het gebed*. Zonder deze *kalk* van het *gebed* kan op den duur geene verbintenis *een-drachtig* stand houden ; noch ook *liefde*, hoe hartelijk en oprecht gemeend, kan ontsnappen aan de verveling, langwijligheid en weerzin, welke het leven meebrengt.

Arme harten, die zooveel van elkander houdt, en zoo oprecht gemeend zegt : *wij zullen immer elkander liefhebben* : helaas, als gij beiden niet bidt met, en voor elkander, dan zal uwe liefde niet blijven duren !

* * *

Wij zijn nu twaalf jaren bij elkander, zeide eens een echtpaar tot een priester. Dikwijls genoeg, helaas! viel er tusschen ons iets voor: eene oneenigheid, eene verkoeling; al eens kwam er eene donkere wolk over ons hart; *maar het duurde nooit langer dan één dag.*

Bij ons huwelijk deed ge ons beloven, dat we 's avonds en morgens altijd *samen* een kort gebed zouden doen: en dit hebben wij altijd onderhouden: en als wij dan beiden weer bedaard en kalm waren, werden we als door God gedreven naar het *kruisbeeld*, zagen dáár bewogen elkander aan en waren weer eensgezind.

* * *

O, 's avonds *te zamen*, bij *elkaar gezeten*, en *hard-op* *bidden*; wie zal zeggen wat *licht* het brengt om zijn ongelijk te erkennen, — wat *wilskracht* om dat weer goed te maken, — wat *toeschietselijkheid* om te vergeven, — hoezeer het de harten *verteedert*, opdat ze het zich aantrekken.

Gij die wilt, dat uwe liefde bestendig zij, bezweert toch geene belofte, die ge onmogelijk kunt volbrengen, hoe goed ge het ook meent: *wij zullen immer elkander liefhebben*; — maar belooft elkander, *geen avond te laten voorbijgaan zonder **samen** en **luid-op** gebeden te hebben.* (1)

(1) De Aartsbroederschap der H. Familie schrijft dit

Als men *dagelijks thuis bidt*, roept men den goeden God daarbinnen — opdat Hij onze *gast, beschermer, steun en bestierder* zou zijn.

Daarom zal de goede God nog niet alle beproevingen van u afweren, of de onaangenaamheden, welke u door anderen worden aangedaan; — meen ook niet, dat al uwe pogingen zullen slagen, als, en omdat gij braaf zijt en uw best doet; -- doch Hij zal verhoeden, dat uw huis *instort*.

God *dienen, gehoorzamen en bidden* zijn als de bewakers van den *voorspoed, vrede* en der *eer* eener familie.

* * *

In de twintig jaren, zegt een fransch geneesheer, dat ik mijne praktijk uitoefen, heb ik vele huisgszinnen gekend, die ongelukkig geworden zijn, en heb ik vele personen ontmoet, die aan lager wal geraakt waren.

Ziehier nu den uitslag van het onderzoek, dat ik ingesteld heb, hoe deze menschen het stelden *ten opzichte van God*.

Van de **342** familiën, die in *onmin* leefden, waren er **320**, die des zondags nooit in de kerk kwamen.

voor aan hare leden en voegt er een *kort, dagelijksch* gebed tot de H. Familie bij; waarbij het *huisgezin* zich dit *model-huisgezin* tot voorbeeld neemt, en zich aan Hetzelve aanbeveelt. Zie Kerk, Mis- en Lofboekje.

Slechts 12 van de 417 jongelieden, die de *schande hunner ouders* waren, woonden des zondags de H. Mis bij.

Op de 23 *bankroetiers* was er *niet één*, die ooit in de Mis kwam. Nu; nergens zijn de *gewetenswroegingen* erger dan in eene kerk; en hoe worden die nog *gewekt* door de *preek* des priesters!

Van de 40 winkels en magazijnen, die *zondags verkochten*, waren er nauwelijks 10, wie het goed ging.

Een enkel van de 25 kinderen, die hunne ouders aan hun lot overlieten, hield nog zijn Paschen.

Een oogenblik was ik onder den indruk van, ja als verpletterd door deze verschrikkelijke getallen, die ik zelf had nagegaan; maar toch..... in het diepst van mijn hart voelde ik eene zekere voldoening er over, dat God *hier beneden* zelf *recht doet* over hen, die tegen Hem op staan, Hem den rug toekeeren, en zijne heilige **wet met voeten** treden.

* * *

Als men — om op dat handelshuis terug te komen — *daar gebeden had*, zou in dat huis meer ware rechtschapenheid en geene voorgewende en uiterlijke geheerscht hebben — minder zucht om er maar te komen — minder koortsachtige bedrijvigheid, om in eenige jaren

GOUDKORRELS.

3

rijk te zijn — minder onophoudelijke arbeid en dorst naar winst, die vreest *een half uurtje te missen*, iets minder te verkoopen door de *Mis bij te wonen of des zondags te sluiten*.

En dat huis zou dan misschien minder geschitterd hebben dan dat van zijn mededinger, maar het zou *staande* gebleven zijn. En de nachten zouden voor allen rustiger zijn geweest, en de avondstonden aangenaam en voordeelig; en de winsten groot genoeg, om iets voor de toekomst weg te leggen en er van mede te deelen aan de armen, die er in den naam van Jezus om vroegen.

XI.

Heidendom in huis.

Deze bladzijde is geschreven voor u, *christenmoeders*; en wij bevelen ze u ter lezing en overweging aan, daar gij niet zonder zonde kunt afstand doen van het recht: *Koningin en meesteres te zijn in het huisgezin*, welk recht gij ontvangen hebt bij het aangaan van het Huwelijk.

Gij kunt, gij zijt verplicht den huiselijken kring *rein* te houden, dien *gezond* en *heilig* te doen zijn.

Alles in onzen tijd wordt *wereldsch* gemaakt, zelfs de huiselijke kring.

Vroeger nam daar het *Kruisbeeld* de eereplaats in;

hing het *wijwatersvat* als beschermer aan moeders en der kinderen rustplaats;

sierden *godsdienstige schilderijen* in zachte en vredige tinten de muren.

Als men die christelijke gezinnen binnen trad gevoelde men zoo iets als bij het binnentreden eener kerk; en gelijk men hieraan den naam van *huis Gods* gaf, zóó sprak men van: *het familie-heiligdom*.

* * *

Ga nu heden ten dage eens de huizen binnen, waar vader, moeder, kinderen wonen, die allen in het Doopsel met het teeken des kruizes gemerkt zijn: en zeg of, te oordeelen naar meubileering en sieraden, ge niet veeleer zoudt meenen in het huis van een heiden dan van een christen-mensch te zijn?

Nergens is eenig teeken of zinnebeeld te bespeuren, waaruit men kan opmaken, welken godsdienst de bewoners zijn toegedaan.

Ziet men er soms schilderijen met *geschiedkundige* voorstellingen; dan zijn deze niet zelden *lasteringen* tegen de *Kerk*; — stellen ze *tafereelen* voor, dan dienen die ter verheerlijking van *ontucht*; — *portretten*; al te vaak

van predikers en *bevorderaars* van het *kwaad* en der *ongodsdienstigheid*.

Is de geschiedenis van den godsdienst dan zoo arm aan waarlijk groote mannen, dat we de muren onzer huizen moeten ontsieren met voorstellingen, aan het heidendom ontleend, of door de zinnelijkheid ingegeven en ontworpen?

Merk hierbij wel op dat, als dergelijk plaatwerk zoozeer in zwang is bij de aanzienlijken, de huizen der minder-gegoeden ook daarvan overstroemd worden; of dat, bij gebrek aan kunstwerken, deze zich moeten tevredenstellen met platen in schreeuwende kleuren en van nog minder allooï, en aldus door den valschen smaak der goeden ook de smaak van het volk bedorven wordt.

Overigens vragen wij eens in gemoede, welk begrip van zedelijkheid jongelingen, jonge meisjes wel moeten krijgen van de schilderstukken, platen, beeldhouwwerk, waardoor in onzen tijd zoovele huizen van christenen onteerd worden.

Hoe zou het mogelijk zijn, dat een kind zedig bleef, hetwelk van zijne prilste jeugd gewend is, de onzedelijke voorstellingen te zien, welke zijne wereldschgezinde ouders maar zonder erg onder zijne oogen laten.

Wel is waar is dit nog niet het ergste teeken van het verval van het christelijk huisgezin; — toch is het een verschijnsel, dat ieder weldenkende droef te moede doet zijn, en aan elken

katholiek den plicht oplegt *hiertegen te ijveren* zooveel in zijn vermogen is.

* * *

Wij herinneren ons eene gebeurtenis uit de geschiedenis van Engeland, welke hier allezins van pas komt.

Een rijk edelman, die eenmaal zijn koning Karel I in zijn huis mocht ontvangen, kreeg bericht, dat Cromwell, de man die Karel I van troon en leven had beroofd, plan had om op zijne reizen bij hem te overnachten.

Een officier van Cromwell was al te voren bij den edelman, aanhanger der Stuarts, aangekomen, om het nachtverblijf voor zijn meester te regelen. Hij doorliep alle zalen van het kasteel, eindelijk ook de groote eerezaal, welke hij dan uitkoos als slaapzaal voor Cromwell.

Tegen den muur dezer zaal hing een prachtig portret van Karel I.

Dàt moet gij laten wegnemen, zeide de officier, wijzend op het portret van den koning-martelaar.

Nooit! antwoordde de edelman. Ik heb niet verzocht om de eer, uw meester te mogen huisvesten; — nu hij toch komt, denk ik er niet aan, voor hem de deur gesloten te houden; trouwens, hij zou ze met geweld doen openen; maar als hij hier een nacht verblijft, zal hij hier ook alle voorwerpen en herinneringen

aantreffen, welke aan mij en de mijnen zoo dierbaar zijn. Het portret van mijn koning blijft dáár waar mijn vader het plaatste. Alvorens er in toe te stemmen, dat het werd weggenomen zou ik tot Olivier Cromwell zeggen:

Neem mijn hoofd, en werp het bij dat van den martelaar; maar onbewegelijk zal zijne beeltenis blijven in deze zaal, gelijk de herinnering aan hem onuitwischaar is in mijn hart.

* * *

Katholieken, gij die fier zijt op dezen naam, zoudt gij minder over hebben voor God dan deze edele en trouwe ridder voor zijn koning. En zoudt gij niet moeten vreezen, dat ook voor dit heimelijk verraad, aan den goddelijken Meester gepleegd, u zijn vloek treffen zal: „*omdat gij u Mijner geschaamd hebt voor de menschen; daarom zal Ik mij ook over u schamen bij mijn Vader?*”

XII.

Een beetje begoocheling (Illusie.)

Begoocheling — een weinig illusie — is in betrekking tot familie en vrienden, iets waaruit ook ons geluk hier beneden bestaat — dat er althans veel toe bijdraagt.

Het *geluk* is eene bloem, welke de goede God ons geschonken heeft om onze hoop niet te doen wankelen, maar die bloem kan zich niet geheel gewennen aan onze aarde, en vandaar dat zij, om geur te geven, behoefte heeft aan een element, dat strijdig schijnt met hare natuur.

Dit vreemd element nu is: — de *begoocheling*, de *illusie*!

* * *

Wachten wij ons wèl, de beteekenis van dat woord te overdrijven.

Neen wij mogen ons zelve niet misleiden omtrent ons zelve, noch over onze persoonlijke waarde, noch omtrent onze verdiensten; maar wel in het verdienstelijke van anderen, in hun goed hart, in hunne toewijding aan ons.

Begoocheling mag niet voorkomen buiten den kleinen kring van familie en vrienden. Dan alleen is *illusie* eene goede zaak, waarmede men zijn voordeel kan doen, ja dan is begoocheling iets heiligs.

* * *

Illusie is als een zacht-doorschijnend glas, waarmede men personen en zaken beziet.

Zelfbegoocheling doet me ternauwernood de scherpe kantjes zien van het karakter dier menschen met wie ik moet leven. — Zij kleurt

alles met zachte tinten of liever; zij doet me alles wat een ander voor me doet, ten beste uitleggen, en aan genegenheid toeschrijven.

Door haar komt me hun glimlach ongekunsteld voor, ongeveinsd en oprecht gemeend.

Illusie, zelfbegoocheling, zelfmisleiding doet me in het diepst hunner harten blikken en zien *hoe goed zij zijn* — doet me doordringen tot hunne bedoelingen, en ik overtuig me, hoe inschikkelijk ze zijn, er op uit, om me van dienst te zijn, me genoeg te doen; hoe zij mijne gebreken niet al te erg opnemen, noch ook mijne tekortkomingen, maar die voor zich verontschuldigen en voor anderen verbergen.

En wat ik aldus bij anderen meen te zien, dat, maak ik me wijs, nemen zij, (*de mijnen*) ook bij mij waar.

En dit bewustzijn wekt mij op tot *dankbaarheid*, prikkelt tot grootere *genegenheid* en en *toewijding* jegens hen.

* * *

Illusie is als een *blad watten* dat, tusschen het karakter mijner vrienden en het mijne gelegd, botsing onmogelijk maakt.

Zij slijt ook de al te scherpe hoeken af, zoodat ik die niet zie noch voel.

Woorden, die op zichzelf vinnig, bits, hard, misschien zelfs onbillijk waren, hebben door haar al veel aan krasheid verloren, vóór zij

tot mij komen ; — daarbij, die woorden krenken mij niet ; en als ze al voor een oogenblik treffen, dan is 't als van een regendruppel op een bloem : deze valt op de bloem en buigt haar, doch slechts voor een oogenblik, want zij herneemt aanstonds haar vorigen stand.

En als ik aan mijne vrienden denk, hen aan het werk zie, of des avonds eenigen tijd met hen doorgebracht heb, dan zeg ik bij mij zelve : *wat zijn het toch goede, inschikkelijke menschen ; — ze zijn beter dan ik.*

* *

Illusie ! die gedachte beheerscht al mijne gedachten ! Zij ligt ten grondslag aan mijne genegenheid en voedt, koestert die, waar ik bij mijzelve denk : men houdt nog al van mij, men heeft gaarne met mij te doen, men stelt prijs op mij, men mist mij ongaarne ; — en ik, ik doe toch ook nog al goed, maak toch ook gelukkig wien ik kan.....

* *

Hoe ! zouden deze gedachten, als men daarvan vol is, niet stemmen tot klimmende geestdrift, niet prikkelen tot arbeid, toewijding, zelfverloochening ; — zouden deze gedachten op hare beurt niet een genot verschaffen, waarbij alle zwaarigheden des levens verdwijnen ?

Hoe ! zou deze gedachten niet bij machte

zijn, om ons al de liefelikheden van het huiselijk leven te doen smaken; het genot, dat de vriendschap schenkt, de immer nieuwe geestdrift der liefde; — hoe! zou men niet *genieten* bij de zijnen, niet begrijpen de waarheid der woorden van de H. Schrift: *hoe goed en zoet is het, als broeders te zamen wonen.*

Mijn God! hoe gelukkig zouden de menschen zijn, hoe zouden ze U liefhebben, wanneer deze begrippen als de dampkring waren, waarin ze leefden.

* * *

Alle zielen nu, waarin Jezus woont als in in Zijn huisje te Nazareth, behooren deze *illusies* te hebben.

Maar, mijn Jezus, als daardoor dit leven zoo heerlijk, zoo aangenaam en liefelijk wordt, is het dan nog wel *illusie*, en niet veeleer *werkelijkheid*?

O, konde ik eens tusschen mij en de mijnen uwe beeltenis plaatsen als een doorschijnend glas, waarover ik boven sprak; — hoe zou ik in mijne vrienden en gezellen immer uwe goedheid aanschouwen, uwe wijsheid, uwe toegewendheid en genegenheid voor mij. Zij zouden als uwe *boden* zijn bij mij, die mij uwe bevelen brachten, mij over mijne tekortkomingen beberispten, mij leidden bij mijn arbeid.

En zoo zou alles, wat ik tot hen sprak,

alles wat ik voor hen deed, eigenlijk tot U
gesproken, voor U gedaan zijn, mijn God!

XIII.

De rechten der Vrouw.

Moge de vrouw *deze* hare *rechten* kennen
en erlangen, opdat zij daarmee hare *plichten*
volbrengen.

* * *

Het is het heilig en onvervreemdbaar *recht*
der vrouw:

1. haar hart open te stellen en geopend te
houdend voor alle goede indrukken en
edele gevoelens;
2. te bidden, te beminnen, te troosten;
3. zich zelve te vergeten;
4. zich op te offeren voor die zij liefheeft;
5. het heiligdom des huisgezins door haar
glimlach tot een hemelsch verblijf te maken;
6. kinderen onschuldig en rein te houden;
7. hen te leiden en te richten tot het groote
doel der zalige eeuwigheid;
8. de harten in liefde te ontsteken;
9. het ontkiemend kwaad er uit te wieden;
10. opkomende hartstochten te breidelen;

11. onaangenaamheden in den huiselijken kring te voorkomen;
12. aanstoot en ergenis er uit verwijderd te houden;
13. tranen te stelpen en af te droogen;
14. weduwen en weezen tot hulp en steun te zijn;
15. den ongelukkigen op te beuren;
16. hem, die misdeed, edelmoedig te vergeven;
17. tevredenheid en vrede te stichten;
18. verzoening te bewerken;
19. zonde-val te verhoeden;
20. den gevallen de hand te reiken;
21. hem zijne schande te doen vergeten;
22. waken over de lijdenssponde;
23. de stervenden bereiden tot den dood;
24. hun de zekere hoop instorten, het vaste vooruitzicht openen op den hemel.

* * *

Wat zegening brengende — en verspreidende
 taak der vrouw, — *deze hare rechten!*

Eisch deze voor u op, vervul ze zonder morren, met blij gemoed, — en vraag geen andere.

XIV.

Het Christelijk jong-meisje.

Wij mogen die woorden niet van elkander scheiden: *christelijk* en *jong-meisje*. Zij behooren bijeen, zij vullen elkander aan, zij loopen in-één en stellen dat teeder, liefelijk wezen voor, dat op aarde leeft, maar wiens optreden aan den hemel doet denken.

Gelijk de bloem haar glans ontleent aan het daglicht; zóó het begrip: *jeugdig meisje* aan het woord; *christelijk*.

Gelijk de lentenkoelte den heerlijken geur der bloem verspreidt, zoo doet het woord *christelijk* aan het jonge meisje ten toon spreiden de deugd van haar *woord*, van haren *glimlach*, van haren *blik*. Denk u van de ziel, den geest, het hart van het *jong meisje* datgene weg, wat haar leven *christelijk* doet zijn, -- Jezus Christus te kennen, Hem te dienen en te beminnen — dan zal zij nog wel schoon schijnen, bekoorlijk en geestig; — maar zij zal geen oog of hart meer op zich doen rusten; maar zij zal geen verlangen naar deugd inboezemen; bij en om haar zal niemand zich tot het goede gedrongen gevoelen.

Zij zal ontstemming en ontsteltenis teweeg brengen.

Jesus Christus in haar! Ziedaar de reden van haren vrede — van hare ordelievendheid, van haar goed humeur, van iets goddelijks, dat afstraalde van *hare ziel*.

Jesus Christus in haar! Daarom dan was zij zoo vindingrijk in toewijding aan den *familiekring*; dat was de oorzaak harer *lieftaligheid* en *bedrijvigheid* van haar eeuwigen *glimlach*.

Jesus Christus in haar! Dit is de oplossing van het raadsel, dat zich bij hare *dagelijksche bezigheden* voordoet: vanwaar dat zoo stipt volbrengen harer taak; waarom immer er op nit, diensten te bewijzen, alles voor allen te zijn, te bemoedigen, te troosten, gelukkigen te maken?

Neem Jezus Christus van haar weg, en niets van dit alles blijft haar bij.

Zij wordt of is slechts eene *Kunstabloem!*

* * *

Ik aanschouwde haar, het jonge meisje *in het huishouden*, als een *bewaaren engel* bestierend en beredderend, en door hare aangename manier van doen de gedachte aan God levendig houdend; —

op straat: waar zij als een lichtstreep nalaat; —

onder hare vriendinnen; dan lijkt zij de gezelligheid en beminnelijkheid zelve, en maakt ongezocht een indruk van vroomheid op deze; —

in de kerk vóór het H. Sacrament of bij een altaar der H. Maagd geknield, waar zij zoo gelukkig is ; —

in de woningen der armen ; daar bracht zij een straal van vreugde, aan de kinderen liefkozingsen, aan allen hoop, vertrouwen en gelatenheid.

* * *

Laat mij nog haar aan u voorstellen, in de hoogste volmaaktheid misschien, maar dan toch als een toonbeeld, dat ieder, die haar aanschouwt doet zeggen : *dat kan, dat wil ik navolgen.*

Hare ziel

behoort aan God, streeft immer naar God, gaat immer met God te werk, wil niets zonder God.

God is de lucht, die zij inademt, de dampkring, waarin zij zich beweegt ; niemand en niets kan hare rust verstoren. Gelijk de lucht haar lichaam doordringt, zonder hetwelk zij niet zou kunnen leven, zoo is geheel haar wezen doordrongen van God.

God is het, bij Wien zij hulp zoekt, op Wien zij haar vertrouwen vestigt, en Die haar nimmer in den steek liet.

Deze gesteltenis harer ziel oefent, zonder dat zij zelve het opmerkt, invloed op al hare handelingen, geeft daaraan zulken hemelschen glans, dat niets gemaakts of bits er in te bespeuren

is, die niets van schitterende daden hebben maar ze welgevallig en nuttig doen zijn.

Deze gesteltenis harer ziel behoudt en onderhoudt zij door dikwijls te communiceeren.

Haar verstand

is ontwikkeld. Het is niet pasklaar *gemaakt* maar *gevormd*.

De kundigheden, die zij heeft opgedaan, zijn geen *los weten*, die langzamerhand door den tijd worden uitgevaagd, vergeten; — neen, het zijn degelijke kundigheden, welke zij ten volle bezit en die zij in den omgang met anderen weet te gebruiken.

Zij heeft volgens een vast plan gelezen, en aan het gelezene alle aandacht geschonken. Leeren deed zij rustig. Spreken doet zij zonder gemaaktheid of aanmatiging. Zij bezit een goeden smaak, en praat niet alles uit wat zij weet.

Gewoon, zich bezig te houden met God en de dingen, die op God betrekking hebben, heeft zij liefde opgevat voor al wat *goed* is; — streeft zij naar al wat *schoon* is, — gevoelt zij van nature afkeer van het *kwaad*, wendt zij zich zonder moeite en verbeelding af van wat hare reinheid zou kunnen besmeuren.

Haar dagelijksch leven

kan in drie woorden worden uitgedrukt: *bedrijvig, vol toewijding, opgeruimd*.

Hare dagtaak begint bij het krieken van

den dag. — 't Is niet zoo overal in zwang, toch is het geene geringe verdienste en van niet weinig belang: *vroeg op te staan.*

Bij uw werk ga ik u niet na, dierbaar kind, u, die 's morgens al zeidet tot de H. Maagd, wier beeld uw kamertje siert: „*Ik ben jong en zwak: sta Gij mij bij, goede Moeder, op dat ik rondom mij vrede en geluk verspreide.*”

Ja, dat is uwe roeping! En gij schenkt vrede, en gij brengt geluk aan, omdat gij werkt, omdat gij bedaard en opgeruimd zijt, omdat gij het lastige en onaangename voor u neemt.

In uw eenvoudig gewaad weet gij uwe moeder te helpen, hare plaats in te nemen in de keuken, te poetsen, te wasschen, te stoffen, te redderen, vlug de naald te hanteeren.... en dat alles, omdat deze gedachte u vervult: *men moet gaarne hier thuis zijn; geene reden tot ontevredenheid mag hier zijn; allen moeten in hun schik zijn.*

Alsof God het geheele gezin aan u geschonken, tot het uwe gemaakt had, zoo weet ge in den schaftijd allen neer te zetten, op te vroolijken door uwe kinderlijke opgeruimdheid, in vervoering te brengen door de heerlijke accorden en melodieën, welke uwe vingers aan de piano ontlokken; of wel hun iets voor te lezen, waarvoor uw fijnvoelende geest dan het juiste onderwerp weet te kiezen.

Geen vreemde voorzeker zal in de kunstenaressen
GOUDEKORRELS.

van den avond de bedrijvige dienstmaagd van den morgen herkennen, maar de Engelen van den goeden God vinden de eene even beminlijk als de andere, en zij hebben evenveel liefde en eerbied voor het jonge meisje met den linnen voorschoot, als waar dit schildert of voor het klavier is gezeten.

* * *

Of dan het christelijk jong meisje zonder fouten, zonder zwakheden is?

Zij leeft *op aarde*, en het lot aller stervelingen is ook het hare.

Op aarde: daar brengt de wind de teedere plantjes in beweging, doet ze buigen, zou ze knakken, als ze geen steun hadden om zich staande te houden.

Op aarde: daar zou de winterkoude het sap der struiken doen bevriezen, ze doen afsterven als niet eene zorgzame hand ze dekte.

Op aarde: daar kunnen soms afschuwelijke insecten zich neerzetten op de *bloem*, tegen dat ze door de zonnewarmte ontluikt, — en *deze* zou verflensen, als niet een waakzaam tuinman het oog er op hield.

Welnu, christelijk jong-meisje, wilt gij kloek blijven, bedrijvig en rein? — stel dan uw vertrouwen op Jezus Christus; bekleed u, voed u met Hem.

Ga dikwijls te biechten, niet alleen om aan den biechtvader uwe zwakheden en strijd bloot te leggen, maar ook om hem uwe herhaalde overwinningen mede te deelen.

En nader dan met de grootste godsvrucht tot de H. Tafel *zoo vaak hij het zal toestaan.*

XV.

Uw plicht, jong-mensch!

is in drie woorden samen te vatten:

Een *gouden* hart.

Eene *ijzeren* hand.

Eene ziel van *vuur*.

Kostelijke schatten zijn het voorzeker; doch gij moet die niet alleen zelf *bewaren*, maar ook aan anderen er van *mededeelen*.

* * *

Goud dat wil zeggen: rein, aangenaam, inschikkelijk zijn, vriendschappelijke toegenegenheid en zelfverloochening bezitten.

Boven alles: wees *rein*!

O, als ge wist, hoe niets *zóó*zeer in staat is iemand beminnelijk te maken als *reinheid*, niets *zoo*zeer de harten van anderen trekt, niets *zoo* innemend, *zóó* bekoorlijk doet zijn. Geene deugd die van het voorhoofd des jonge-

lings zoo goddelijken weerschijn doet afstralen,
die zijne oogen zoo helder doet glansen.

Jawel! Zalig de zuiveren van harte, want
God is met en bij hen!

Wees inschikkelijk voor de gebreken van
anderen; reik liefderijk de hand aan hen, die
jammerlijk gevallen zijn, om hen op te beuren,
hen te sterken, hen er toe te brengen, dat zij
hunne plichten vervullen.

* * *

Onder *ijzer* wordt hier verstaan de *wil*, die
gebiedt; *kracht*, die er *uitvoering* aan geeft.
Onverzettelijke standvastigheid.

Wees *kloek*!

Hoe hard *plichtsvervulling* u ook valle, wij-
fel noch wankel ooit!

In *droefheid* en *lijden*, geef het niet op!
aanvaard het moedig en onversaagd; *ondersta*
het met geduld en berusting.

Als men u *uitlacht*, bespot, zwicht niet, geef
zelfs niet toe; maar kom fier op, wijs ze van
de hand - fierheid, edele heilige fierheid past,
staat hem schoon, die Gods gaven weet te
waardeeren.

* * *

Vuur duidt *ijver* aan, den ijver, die vóór-
licht, medesleept, verbetering aanbrengt.

Wees dus *apostel*!

Apostel door uw *voorbeeld*, dat voor anderen als een lichtstraal is, die ook hun den weg wijst, om hun plicht te doen.

Apostel door uwe *woorden*, opdat deze als een bliksemstraal doordringen in de harten — maar *woorden* dan, die moed doen vatten, niet die vernederen of den moed benemen — *woorden* die *prikkelen* en tevens *steun* verleen.

Apostelen door *daden*.

Neem ze bij de hand die menschen, die vaak meer onwetend dan slecht, meer lafhartig dan bedorven zijn en zeg hun: *komt met mij mee!*

* * *

Wat kan een jongmensch met *gouden* hart, *ijzeren* wil en *vurigen* ijver veroveringen maken voor Koning Jezus!

XVI.

Het Bloemenmeisje.

Nauwelijks hebt ge den voet op straat of plein gezet of, (vooral in Italië en Frankrijk) ze komt naar u toegelopen het aardige, zoo snoeperig gekleede bloemenmeisje. Vriendelijk, schalks lacht ze; knipt u vlelend toe met de groote, zwarte, zachte oogen van onder de weelderige, gitzwarte lokken, die haar gelaat

als omlijsten, neemt het frische bloempje uit haar boordevol korfje, dat ze aan een rozenrood lint om den hals voor zich uit draagt en biedt u een tuiltje.

En zij biedt het zoo bevallig, het ruikertje, — frisch, lief en welriekend — dat men onwillekeurig de hand uitsteekt, om het aan te nemen.

Dankje wel!” zegt ze zoo innig dankbaar bij elk geldstukje, dat zij ontvangt, en bij elk tuiltje, dat zij geeft! — Is het voor het gegeven geld, of voor het aangenomen tuiltje?

De kleine verkoopster reikt het zoo aanvallig over, dat zij alleen dankbaar schijnt te zijn voor het aangenomen bloempje.

In een ommezien zijn nu allen rondom haar met bloemen getooid: allen zien er bekoorlijk uit, den glimlach om den mond, bloemengeur verspreidend.

* * *

Zoudt gij allen niet lieve, aardige bloemenmeisjes willen zijn? bij uwe broeders en zusters, bij uwe ouders en vriendinnen, bij uwe spel- en studiegenooten, bij uwe meesters, meesteressen?

Bloemen! bloemen!

Maar zeker! ge hebt er: uw *geest*, uw *hart*, uw *gemoed* zijn vol bloemen.

Laat dan uwe *lippen*, uwe *handen*, uwe

blikken de bevallige korfjes zijn, waar ze uit vallen de bloemen: frisch en welriekend.

* * *

Des morgens vroeg, bij het aanbreken van den dageraad gaat het bloemenmeisje de velden in, om de bloemen te plukken, die zij zooveel te koop bood.

En gij? Ga 's morgens vroeg eerst ter H. Mis in een kort, maar innig-godvruchtig gebed *bloemen plukken: liefvalligheid, gehoorzaamheid, werkzaamheid, toegevendheid, vredelievendheid*; en keer, aldus beladen en overvloeiend, terug in den huiselijken kring.

En die bloemen, van den hemel gedaald en geschonken, zullen een goeden geur rondom u verspreiden.

Wat het *hart* aangaat zal die goede geur bestaan in: *toewijding*, zonder vertoon of noodeloze drukten beoefend, die vorsch en voelt, wat aan een ander dienstig of aangenaam is.

Voor de *ziel*; in een opwekkend, bemoedigend, verzoenend *woord*: een woord, dat tot God voert.

Voor het *gemoed*; in *gevoegzaamheid, inschikkelijkheid*, die van geen tegenstreven weet, maar zich naar allen en alles voegt.

Voor den *wil*; in *bestendigheid* bij den arbeid, en in een verstandig maar krachtig doorzetten van het eenmaal begonnene.

Wat zoudt ge ta! van gelukkigen maken, vertrouwen inboezemen, deugdzame menschen vormen — en hoezeer zou de goede God liefdevol op u neerzien — beminnelijke bloemenmeisjes !!

XVII.

Vertrouwelijk onderhoud van twee Engelbewaarders.

Den avond van een feest was de kapel der H. Maagd nog doortrokken van den bloemen- en wierookgeur; — trilde nog van den zang der godvruchtige liederen.

Dien dag had de opdracht der Congreganisten plaats gehad; — voor een jeugdig meisje en haren Engelbewaarder zeker het schoonst feest na dat der Eerste H. Communie.

Nog zijn ze daar zwijgend geknield, de gelukkige kinderen, aangedaan en onder den indruk van de woorden der opdracht, die ze uitspraken.

* * *

Dicht bij het altaar zijn twee Engelen in druk gesprek.

„Ik vrees voor mijne Joanna”!

Zij is zestien jaar oud; zij ziet er bedaard

en oprecht uit; haar hart is rein; maar toch, — wat geen menschenoog vermag te zien — over haar voorhoofd zie ik als een wolkje drijven, en ik kan de vrees voor haar niet van mij afzetten.

Zie; dunkt u wel, dat zij heden zoo innigen vrede geniet als gister?

Bespeurt gij over haren geest niet een *onbestemd verlangen naar het haar onbekende drijven*; gelijk een nauwelijks merkbare koelte soms strijkt over eene bloem?

Dezen morgen zag zij in de zaal een slecht tijdschrift, dat haar vader daar achteloos had laten liggen. Voor 't eerst van haar leven *luisterde zij niet geheel* naar mijne inspraken: zij doorbladerde het en haar oog viel op eenige volzinnen, die het onvrouwelijk leven eener vrouw beschreven.

Gelukkig begreep zij er niets van; zij werd verlegen en sloeg snel het blad om; — maar het arme kind, zoo gelukkig door *niet-weten*, werd nu ontrust door heimelijke zucht *om te weten*.

Er is nog wel niets kwaads aan die ziel, al werd ze even aangeroerd. Zij is nog rein, en, even als altijd, kon ze zeggen tot Onze Lieve Vrouw: *ik heb u lief...*; doch zij legde zooveel klem en nadruk op de woorden der opdracht; zij was zoo bewogen en aangedaan; haar geheele wezen verraadde

ontroering; -- en dat maakt mij, haar Engelbewaarder, zoo ongerust. O mijn beschermelinge! Hare *kracht* bestond in *het kwaad niet te kennen*, en is dit niet een *machtig behoedmiddel in de wereld*, waarin zij met haar levendigen aard moet leven?

Zij is *rein*, van nature en omdat zij het kwaad niet kent.

Zij is *godvruchtig*, omdat zij gevoelig is en omdat de godsvrucht haar zielsgenot verschaft.

Zij is *kalm en glimlachend*, want zij had nimmer te strijden.

Zij is *gelukkig*, omdat haar nooit de vervulling van een moeilijk te volbrengen plicht werd voorgelegd.

Nooit heeft iemand haar gewaarschuwd, want nimmer kwam haar iets moeilijks in den weg.

Maar . . . als bekoringen komen en strijd; als grooter geluk dan ze thans geniet haar voor-
gespiegeld wordt; — helaas! wat zal dan van het arme kind geworden?

Broeder! ik vrees voor mijne Joanna!

* * *

De andere Engel fluisterde:

Naast haar zit hare vertrouwde vriendin Cornelia.

Zij is achttien jaar, nog even onschuldig als Joanna; doch wat zielskracht bezit

deze boven haar, en hoe geheel anders is dezer levenswijze!

Haar aangenaam karakter, haar verheven geest, haar schander en ontwikkeld verstand trekken elkeen tot haar; de wereld maakt haar het hof; maar zij heeft leeren *wantrouwen, versmaden, vlieden, strijden*.

Zij heeft geleerd, dat het *hart sterk* moet zijn, om *rein, teergevoelig, trouw*, te blijven — en dat die *sterkte* niet dan door *strijden* verkregen wordt.

Hare wapens, waarbij zij veilig is, zijn: het *geregeld, aanhoudend en aandachtig gebed*, — de *arbeid*, die haren wil zich doet voegen naar dien van God, — *genegenheid* voor al wat edels is en grootsch, — *zelfopoffering*, waardoor niets haar te veel is.

Zij gaat te Communie, niet om gevoelige vertroosting te genieten; maar om sterkte op te doen, en om getrouwer te worden in het vervullen harer plichten.

Houd gij, mijn broeder, een wakend oog op Joanna's teedere, en dan nog te zeer gekoesterde natuur; op hare, van zich zelve reeds zwakke, en door verkeerde opvoeding nog vertroetelde inborst. Weer van haar af *hartstochtige gemoedsaandoeningen* en *wekelijke genegenheden*.

Bezigheden, waarbij *geene inspanning* vereischt wordt zijn, even als te veel *vrije tijd*, de weg tot een leven van beuzelingen.

Zorg daarom, dat haar *geest en hand* immer met iets *bezig* zijn, dat zij zich toelagen om altijd iets nuttigs te doen. De bij, die honig uit de bloem zuigt, staat ver boven de vrouw die er bloemtuilen van vormt.

Omgeef haar hart van eenige *doornen*.

Het hart wordt beter bewaard door hetgeen moeite kost dan door hetgeen in het gevele komt. Het zal meer tot beoefening der deugd gebracht worden door *offers te brengen* dan door die van anderen te ontvangen.

Geef haren wil de wilskracht, van nooit een uur te laten voorbijgaan, waarin zij niet eenigen plicht of taak heeft te volbrengen.

* * *

Alsof zij haren Engelbewaarders afluisterden ; zoo blijven de beide meisjes in stille overpeinzing geknield voor het altaar der H. Maagd.

XVIII.

Moed ! Christenmoeders.

Het ontbreekt bijna alle christelijke moeders aan twee dingen : *het bewustzijn der goddelijke kracht, die uw moederschap bezit ; en : de moed, om voor niemand en niets te wijken, waar het geldt de zielen uwer kinderen.*

O, als ge wist, wat *kracht* hierin ligt.

God heeft u iets van zijne *scheppingsmacht* medegedeeld; maar u ook aangesteld als een soort redder, *verlosser*; wee u, als ge van deze macht geen gebruik maakt!

Zeker; vele kinderen gaan den slechten weg op niettegenstaande de tranen en deugden hunner moeders; — maar grooter is het getal van hen, die verloren gaan, omdat hunne moeder hen niet krachtig wist te bewaren voor het kwaad, of hen er aan te ontrukken.

* * *

Moeders, godsdienstige moeders; als uw kindje nog klein is; als het aan u zijn hartje nog blootlegt, gelijk de bloem haar kelk opent bij zonneshijn; — zeg dan tot u zelve; *ik moet in die ziel voor immer zaaien, planten, doen wortel schieten de liefde en vreeze Gods.*

Ik moet die ziel deugdzaam, rein, grootmoedig, edelaardig maken; ik moet mijne ziel, mijn godsdienstigen geest in haar overstorten.

Dat uwe woorden dan immer iets van, of over God bevatten; dat al uwe daden God tot doel hebben; dat uw kind u immer bezig zie met God.

Wees verzekerd, dat het dan deugdzaam zal worden en edelaardig van gemoed, dat het dan rein zal blijven.

Maar de driften dan, zegt ge, de bedorven-

heid van onzen tijd, zoovele tallooze gevaren, die eene moeder niet vooruit kan kennen, noch minder afweren.

Zeker, er zijn gevaren, die eene moeder *niet kan voorzien*; maar gevaren, die eene moeder *niet kan afwenden*, neen! *dezulke* zijn er *niet!* — Want is het eene godsdienstige moeder niet gelukt, *deugden* te zaaien in het hart harer kinderen; zij heeft er toch *wroeging* in neergelegd; en *wroeging* zal *terugvoeren* wie *deugd* niet kon *behouden*.

* * *

Mocht het zijn, dat een kind bezweek voor het kwaad; gij, godsdienstige moeders, kunt het doen opstaan van zijn val, het andermaal doen geboren worden voor de deugd *dàn, wanneer gij wilt*.

Dàn, wanneer ik wil?

Ja, wil het, maar wil het met de krachtsinspanning van den ongelukkigen, die neerstort in een afgrond en zich vastklemt aan al wat hij grijpen kan! — Wil het met de begeestering van den soldaat, die stormloopt, om den standaard in zijne macht te krijgen, en niet eens het bloed stelt, dat uit zijne wonden vloeit! — Maar *wil het*, niet een uur, niet een dag, *doch uw heele leven*.

Deze woorden spraken we eens eene arme moeder toe, die allen moed verloren had; zij

had alle middelen aangewend, zeide zij, alles beproefd : en nu kon zij, zag zij niets meer.

Zij schepte moed :

En *als ik wil* met al de wilskracht mijner ziel, zal ik dan mijn kind terugvoeren ? vroeg zij.

In den naam van God, ik verzeker het u.

Welaan, zeide zij met opgetogen gelaat en de handen uitstrekking naar het kruisbeeld, welaan, *ik wil ! en gij, mijn kind, zult terugkeeren.*

* * *

God is als 't ware een wonder schuldig aan moeders, die zoo veel vastberadenheid aan den dag leggen.

XIX.

Nog eene bladzijde voor u, Christenmoeders, die de vorige hebt gelezen.

't Is de beschrijving van een huiselijk tafereeltje, zacht verlicht door de *vroomheid* eener *godsdienstige moeder*.

Als men dit aandachtig beschouwt, gevoelt men over zich iets kalms, iets *vredigs*, iets *goddelijks*, zooals men gevoelt bij 't binnentreden eener kerk.

LAMARTINE heeft deze bladzijde geschreven ; en deze ééne maakt vele goed. (1)

(1) Vele werken van LAMARTINE zijn gevaarlijk.

Onze moeder was eene godsdienstige vrouw.... Godsvrucht was als 't ware een deel van haar; en zij verlangde niets vuriger dan die aan ons mede te deelen. De gedachte, welke haar het meest bezig hield en die als uit haar moederschap scheen voort te komen, was: om van ons te maken schepselen, die waarlijk en wezenlijk konden gezegd worden Gods schepselen te zijn.

Dat gelukte haar zonder dat ze volgens een vast stelsel te werk ging of veel moeite aanwendde; maar het gelukte aan hare vaardigheid van nature, waarbij geene kunstvaardigheid kan halen.

Al hare adembalingen, geheel haren handel en wandel ademden godsvrucht, zoodat we leefden als in een dampkring van een hemel-op-aarde. Wij dachten zeker, dat God achter haar stond, en dat ook wij Hem zouden zien en hooren, gelijk zij bij alle dagelijksche voorvallen Hem zag, hoorde, met Hem omging. God was als iemand, die bij ons thuis behoorde. Hij was ons ingeboren tegelijk met onze eerste indrukken, waaraan men geen naam kan geven. We konden ons niet te binnen brengen, dat wij Hem niet kenden: er was geen dag in ons leven, waarop we niet van Hem hoorden spreken. Wij zagen Hem immer als de derde persoon tusschen ons en onze moeder. Met de moedermelk hadden wij ook al zijna naam op onze

lippen, nog stamelende, leerden wij toch al dien Naam uitspreken. Naarmate wij grooter werden moesten wij ook meermalen, twintigmaal op één dag dingen doen, waardoor wij Gods tegenwoordigheid als 't ware voelden.

Men leerde ons 's morgens, 's avonds, vóór en na het eten een kort gebed storten. Alsof de knieën onzer moeder een altaar waren, zoo verrichten wij die gebeden, staande vóór haar, de gevouwen handen daarop geleund. Hare eerbiedwekkende, deftige houding omhulde haar in ons oog als met een waas van heilige ingetogenheid, en deed ons begrijpen, welke gewichtige handeling wij verrichtten. En als zij dan met ons en voor ons gebeden had, dan zag zij er nog liefelijker en liefhebbender uit dan eerst.

XX.

Kleine stofjes = Kleine gebreken.

Immer vliegen overal kleine stofjes rond, zonder dat men er bijzonder acht op slaat.

Zij benemen het daglicht wel niet, maar zij doen het min of meer ondoorschijnend zijn.

Zij bederven wel niet de meubels of stoffen, waarop zij neerstrijken, maar zij maken die *dof*, en geven aan kleinen insecten gelegenheid

GOUDKORRELS.

5

om zich er onder te verbergen en zich in meubels of stoffen in te werken.

Gelijken zulke kleine en nauwelijks waarneembare stofdeeltjes niet juist op die *kleine* en nauw merkbare *gebreken*, die maar al te dikwerf als rondom het karakter zweven en het ontsieren? — *kleine gebreken* waarop men geen acht slaat, die zich als in de plooiën verbergen en het langzamerhand minder goed doen zijn, min- of meer afstootend, lastig, onaangenaam maken.

Zie, hoe die duizende en duizende stofjes in de stralen der zon rondom u zweven en dansen en dwarrelen en trachten zich op u neer te zetten. Zoo ook omgeven uw karakter tallooze vormen van eigenaardigheden, onhebbelijkheden, welke trachten ingang bij u te vinden en zich aan u te hechten.

Zij heeten: voor een oogenblik lui-zijn, geringe tekortkomingen plegen in zijn plicht of taak, — kleine achteloosheden, lichtzinnigheden, onoplettendheden, onbeleefdheden, vrijpostigheden, verzuim van kleinigheden, eenigszinds slordig zijn in kleeding of houding, lichtgeraakt zijn, een manier hebben van aanstonds iets in 't belachelijke te trekken of met elk en alles te gekscheren, wat treuzelachtig zijn, alle nieuws willen weten.

Dit alles nu beteekent op zich zelve niets, ja het kan soms — voor een oogenblik althans —

goed staan, — en toch, als men met zulke menschen te doen heeft, die deze *indringers* niet aan de deur weten te zetten, wie heeft dan al niet eens ondervonden dat hij tegenover hen niet op zijn gemak was, dat hij wrevelig, ontevreden, koel werd; zich gekrenkt, droef te moede gevoelde.

O, men zou zoo gaarne hebben, dat zij, van wie men veel houdt, volmaakt waren; en hoe worden hunne edelste hoedanigheden ont-sierd door deze kleinigheden!

* * *

Gij brengt des morgens vroeg uwe bloemen in de eerste stralen der zon, opdat zij frisch zouden blijven, meer opengaan en geur zouden geven; welnu als gij wilt beminnen en bemind worden, als ge aan anderen genoeg wilt verschaffen en zelf gelukkig zijn, leg dan elken morgen voor het tabernakel of het beeld der H. Maagd uwe *ziel*, uw *hart*, uw *wil*, uw *karakter* neer, opdat zij die sterken in den strijd, ze waakzamer, liefdevoller en beminnelijker maken.

XXI.

Eene groep lezers.

Met velen zitten zij daar, rondom de met een groen kleed bedekte lange tafel!

Allen de ellebogen op tafel, de open handen onder het hoofd over de boeken gebogen.... alsof ze van zoo nabij mogelijk de geestelijke uitwasemingen, die uit de boeken opstijgen, wilden inademen.

Eensklaps kwam over mij de kracht der X-stralen, de kunst om door ondoorschijnende voorwerpen te zien.

In plaats van hersenen zag ik in de onbewegelijke schedels dier lezers wondere dingen.

*
* *

Bij den eersten zag ik in den schedel eene spons — Deze slurpte langzamerhand den geheelen inhoud van het boek, gelijk het daar reilde en zeilde, op: woorden, regels, volzinnen, bladzijden, alles werd verzwolgen. En de spons zwol, vulde de geheele ruimte van den schedel en maakte dien zwaar. Bij de geringste drukking zal de spons al het gelezene teruggeven, zonder maat of oordeel des onderscheids, alleen een weinig *verward*, een beetje *onzuiver*.

*
* *

In den schedel van een ander zag ik een *trechter*. Deze lezer leest en leest, en leest immer door met koortsachtige gejaagdheid: bladzijden en bladen en hoofdstukken en boekdeelen. — De *trechter* opent zijn wijde monding, waardoor alles heengaat en ingezwolgen wordt; maar oogenblikkelijk laat hij het door de kleine opening van onder weer uitloopen.

Na lange vermoeiende uren wil de lezer zich eenige rekenschap van het gelezene geven; hij denkt.... zoekt....

Niets is hem bijgebleven.

* * *

Naast dezen zit een lezer, in wiens schedel een *doorzijger* (filter) is. Als druppel voor druppel laat de lezer hierdoor zijgen regels, bladzijden, bladen: het geheele boek dat hij voor zich heeft. Woord voor woord, en het eene idee na het andere zinkt doodbedaard op den bodem van den filter — Deze lezer zal eenmaal een *geleerde*, een *geletterde*, een *belezene* worden — zijne begrippen zijn overweldigend keurig, diepzinnig, laten zich wel hooren.... en fier op zijn weten, waagt hij het te spreken.... en nu rollen woorden en zinnen van zijne lippen: één welluidend gerinkel van lettergrepen.

In den filter is slechts *bezinksel* overgebleven.

* * *

In den schedel van den vierden lezer zie ik een *zeef*. Daar komen woorden in, volzinnen worden er in opgestapeld, allerlei begrippen uitgestald . . . eene onzichtbare kracht brengt het zeef in beweging en nu wordt dat alles eerst *geschift*, vervolgens eerst er uit gedaan wat er niet in behoort, en aldus nietswaardige begrippen, valsche denkbeelden, zinledige woorden buiten het zeef geworpen.

Oordeel en smaak brachten het zeef in schuddende beweging.

XXII.

Een zonderling Apostolaat.

Ja, wèl zonderling, maar toch: een *apostolaat*:

Dit zal menige ziel ontrukken aan de klauwen van het *menschelijk opzicht*. Het zal wilskracht schenken aan flauwe, laffe, karakterlooze menschen, die zich door ijdele vrees van hun plicht laten afschrikken.

Wat geeft het, of de *wijze* van dit apostolaat al zonderling is?

De duivel weet zich in alle bochten te wringen en overal in te dringen; zouden de Engelen minder goed het geschikte oogenblik weten te kiezen, of minder slim zijn?

* * *

't Was op een *vrijdag* aan het buffet van het station te Marseille.

Een dertigtal deftig-uitziende lui, die op een trein moesten wachten, verdrongen zich rondom de open-tafel, die daar keurig aangericht stond, maar waarop niets dan *vleeschspijzen* prijkten.

Het waren menschen al op leeftijd, met een rood lintje in het knoopsgat, dames, aankomende jongelingen, jonge meisjes; — die jongelieden schenen noch onbedorven te zijn en godsdienstig: althans zij trokken eenigszins ontstemd den neus op bij het zien dat daar niets anders dan vleeschspijzen opgedicht stonden.

Niemand echter kwam er tegen op.

En zij zetten zich aan tafel en aten.

* * *

Daar treedt eensklaps een nette, flinke jongeling van een vijf en twintig jaren op de tafel toe, groet vriendelijk, blijft een oogenblik zwijgend staan, ziet af al wat op tafel staat en zegt dan onbewimpeld; *ik moest een mager diner hebben, geef mij een eierkoek!*

Ja, Mijnheer.

Eenige minuten daarna wordt hij al bediend, en een warme eierkoek staat vóór hem te dampen.

Allen, die bij hem zaten, kregen min of meer een kleur, en waren onder het eten verlegen. Zij voelden hoe laf ze zich aanstelden.

* * *

In den trein; — Wél mijnheer, ge hebt daar een schoone daad verricht, zegt een der reizigers, die met eene ridderorde versierd is, tot den wakkeren jongeling, terwijl hij hem de hand reikt. Als ge vroeger waart gekomen, zouden tien, vijftien van ons geen vleesch genomen hebben.

De jonge man glimlachte en hernam fier: *dat wist ik wel*: alle dagen aanschouw ik de kracht van mijn woord en voorbeeld — maar heden kwam ik te laat.

Ziet Heeren, nadat mijne moeder op de voorbede der H. Maagd, door een wonder de gezondheid heeft teruggekregen, heb ik Haar beloofd *den apostel van het vleesch-derven op vrijdag te zijn*.

Ik ben handelsreiziger: ik bezit noch tijd, noch godsvrucht genoeg om vele goede werken te doen: ik vul dit nu aan door dit apostolaat.

Wij zijn met ons zessen, allen handelsreizigers die op aansporing van onze vroegere religieuse onderwijzers dit *apostolaat van den eierstruif* hebben opgericht.

Wij komen het eerst aan tafel, vragen op luiden toon een eierstruif, en wij kunnen

zeggen, dat *door ons* en *na ons* er meer zijn, die daarnaar vragen en het vleesch-eten op vrijdag nalaten.

Och, Heeren, een weinig christelijke moed, flinkheid en stoutmoedigheid kunnen veel goeds nitwerken.

* * *

Dit moet er bijgevoegd: 't is een goede zaak, *reiziger te zijn voor de wetten der Kerk*, om die te doen eerbiedigen. Die taak geeft sterkte aan de ziel, is gemakkelijk te volbrengen en een zoo verdienstelijk werk. — Hoevele zonden worden er door voorkomen; hoeveel zegen trekt dit apostolaat af.

Ja, wél eene *zonderlinge vereeniging, die van den eierstruif*. Maar mochten juist daarom de vele jongelieden zich in u doen opnemen, die eene christelijke opvoeding hebben genoten, maar die langzamerhand alle wilskracht verliezen.

Dan nog: is lid te zijn van deze vereeniging of ridderorde, zoo ge wilt, belachelijker dan lid te zijn der *bad-orde* en van den *kousenband*, waarop de Engelschen zoo fier zijn?

Staat dan de *keuken* niet ver boven de *kaptafel*?

XXIII.

Kommer en zorg met 'n millioen.

Een jongmensch, dien de dorst naar *geld* verteerde, zat op een winteravond met gebogen hoofd en hangende lippen in sombere stemming bij een flauwflickerenden haard. In zijne opgeschroefde verbeelding zag hij eene wolk neerdalen, zwanger van plezier, genot, vermaak, feesten, eer en grootheid, en dit wekte bij hem de bedwelmende gevoelens van zingenot, dat *geld* hem geven zou.

Eensklaps staat een *spookachtig* wezen voor hem.

Zoudt gij gaarne *geld* hebben?

Ja, ja, en hij begint te beven aan alle leden, zijne oogen spalcken zich wijd open en zijne handen trekken krampachtig samen.

Ziedaar dan! En het geheimzinnig wezen opent zijne armen, en bankbilletten van 1000 gulden vallen als een regenbui er uit, groeien aan, hoopen zich op, worden een stapel rondom hem, die daar zat te peinzen.

Is dat voor mij? dat alles voor mij?

Alles voor u! En daar is nu, zeide de verschijning op langzamen toon, om het hem des te beter te doen beseffen, en er is daar nu een *millioen* bij elkaar!

En ik . . . ik krijg dat millioen?

Ja, maar op ééne voorwaarde.

Ik zal alles volbrengen wat gij wilt.

Deze is, dat ge elken dag dit millioen *opmaakt*, en elken dag ook zult ge vóór den dageraad weer een millioen hebben.

En ik zal heer en meester zijn van een millioen?

Ja, en ge kunt het besteden zooals ge wilt. Maar als gij te middernacht van elken dag; als ge op het oogenblik, dat de eene dag eindigt en de andere begint nog één cent over hebt, zult ge op datzelfde oogenblik *dood* neerstorten. Neemt ge dit aan?

Ja.

* * *

De verschijning is verdwenen, maar het millioen is er.

O, wat was me dat 's anderdaags en vele dagen nadien een pret, een genot!

Van zich zelve niet meer meester, werd hij als onweerstandbaar gedreven naar alle uitspanningen, feesten, vermakelijkheden: plezier en vermaak liepen hem na: hij vloede over van genot. Hij kocht en bleef aan 't koopen: landerijen, meubels, edelgesteenten, schilderijen van hooge kunstwaarde, weelde-paarden.... dan ondernam hij kostbare reizen, speelde op de bank, richtte feesten aan, woonde die bij.... Met het klimmen der jaren kwam echter volwaanheid, werd hij het genieten zat.... maar

daarmee dook de moeielijkheid op: hoe het
millioen op te maken?

Hij geeft zich over aan het dobbel- en
kausspel; doch de fortuin is hem gunstig: hij
wint en nog grooter wordt nu zijn hoop geld,
het dreigt hem te wurgen ... hij zou zijn geld
willen wegwerpen, maar immer komt het terug.

* * *

Wat hij ook aangewend heeft, welke mid-
delen in het werk gesteld op zekeren
avond gaat het al meer naar midder- nacht
en zijn millioen is niet op!

Het geheimzinnig wezen is op zijn post,
luisterend, met onbarmhartig oog den slinger
van het uurwerk gadeslaand — met zijne
beenderige hand toont het den wijzer op de
wijzerplaat eindelijk daar slaat het
uur Met sombere stem telt het langzaam:
één, twee, drie twaalf!

Genade, genade! ik heb gedaan wat ik kon!

Neen, dat hebt ge niet.

En wat had ik dan nog kunnen doen?

Één ding, waaraan ge niet gedacht hebt:

De liefdadigheid beoefenen.

* * *

Liefdadigheid! gave der fortuin, beziel met

den geest van aan God te gehoorzamen en Hem te behagen, gij alleen zijt in staat te verhinderen dat het *geld* ons leven bezoedele, dat het ons *vrede en geluk ontroove*, dat het onze *aanklager* zij in het uur des doods.

XXIV.

De sluier mijner eerste H. Communie.

Wat aangename taak zou het zijn, de aandoenlijke bladzijden te verzamelen, die aan zoo menig kinderhart zijn ingegeven door de *voorwerpen van aandenken, van gedachtenis* aan hunne eerste H. Communie.

O hoevele bladzijden zijn geschreven op kostscholen, of op het kamertje, door de hand eener godvruchtige moeder bereid en versierd voor haar eerste-Communie-kind; — schitterende, verheven, levendige, kernachtige, dichtelijke bladzijden!

Sluier, bloemenkrans, medaille, kaars, witkleeid, zakboekje met aantekeningen van goede voornemens en beloften, aan God gedurende de geestelijke afzondering gemaakt — zoo zorgvuldig en geheimvol bewaard! Wat kloeke gedachten en heilige besluiten hebt gij ingeboezemd! Wat zoete tranen hebt gij doen vloeien, wat bittere vóórkomen! Wat genotvolle oogenblikken hebt gij verschaft aan haar, die met

een liefdevol hart nu en dan eens U in stille overpeinzing kwamen bezien! — Hoe menigeen, die een weinig verflauwd was, hebt gij teruggevoerd tot eene levenswijze van vroomheid en regelmaat!

Ja, gij levenlooze voorwerpen, neemt als het ware dan eene stem aan, om haar, die u eenmaal droegen, nog eens indrukmakende woorden toe te spreken, heilzamen raad te geven; — om haar in bovenmenschenlijke taal te binnen te brengen, dat geen vrede, geen geluk, geene degelijkheid bestaat buiten den God harer eerste H. Communie!

Ik lasch hier de merkwaardige woorden in van eene Congreganiste, die af en toe de lade opende, waarin, zooals zij zeide, de *relikwieën harer eerste H. Communie* waren opgeborgen, en die zij dan met eerbied aan hare lippen drukte. Door hare moeder over die diepe vereering ondervraagd, antwoordde zij: Die *gedachtenissen* brengen mij den dag te binnen, waarop ik zoo gelukkig was met den goeden God. Als ik ze kus, nit ik het verlangen, dat ze mij dat geluk teruggeven: dat geluk kunnen zij mij niet hergeven, doch ik gevoel me al gelukkiger, als ik ze nog eens zie.... Dan nog, voegde zij binnen 'smonds er bij, mijn biechtvader heeft mij gezegd, dat ik niet meer deugdzaam zal zijn, zoodra ik ze *niet* meer *gaarne* aanschouw; en zoo ga ik zien, *of ik nog deugdzaam ben.*

Hoe diepzinnig is dit eenvoudig woord!

Zij, die de gedachtenissen aan hare eerste H. Communie niet dan noode aanschouwen; — die niets gevoelen bij dat woord: *mijne eerste H. Communie*, zijn wellicht op weg God te verlaten . . . misschien voor immer . . . zoo zij Hem niet alreeds verlaten hebben.

* * *

Ik schrijf hier eene bladzijde over van een kind, dat op zestienjarigen leeftijd gestorven is.

Op haar sterfbed verzocht zij hare moeder, al de *relikwieën harer eerste H. Communie* neer te leggen op de tafel, waarop de H. Teerspijs zou geplaatst worden. Dan liet zij zich den sluier en bloemkrans aandoen, bad hare moeder, hare hand te steunen, die de kaars niet meer kon vasthouden, en met de brandende kaars het offer harer dochter aan God te brengen.

De sluier mijner eerste H. Communie.

„O, wat zoete herinneringen brengt gij mij te binnen, liefelijke sluier, dien ik zoo gaarne zie, aandachtig beschouw, in de handen neem, aan mijne lippen breng!“ . . . Hoe gelukkig was ik eens op dien dag — dien schoonen, overschoonen dag — toen ik u over mijn

hoofd deed en mij in uwe plooien wikkelde als waren het de vleugelen van mijn Engelbewaarder, om Jezus te ontmoet te gaan, Die tot mij zou komen.

Dierbare sluier, gij waart getuige van mijn geluk: gij zaagt de tranen vloeien, die ik onder uwe lange plooien verborg; wellicht hebt gij het gehoord, dat ik mijn grootst geheim aan God openbaarde. Hoordet gij het, kleine sluier?

O, als gij het hebt gehoord, bewaar het dan voor u alleen; eerbiedig de eerste liefde-woorden van een kind; verraad niet het geheim, zoo dierbaar aan mijn hart! Gij hebt het tot heden geheim gehouden; — men ziet, dat ik meer van u dan van alle andere sieraden houd, dat ik u kus met vervoering — maar, omdat ik zoo jong ben, heeft men geen erg er in, dat er iets geheimvols in gelegen is.

Moeder zelve weet van niets: nog kortst zeide zij: Elisa, gij moet uw sluier afstaan aan uwe Zus; ik zal u een schooner en grooteren koopen.

U afgeven, dierbare sluier van den gelukkigsten dag mijns levens! nimmer, nooit zal ik daarin bewilligen!... Mijne vriendinnetjes lachen mij om uwentwil uit: doe dien sluier toch niet meer aan, zeggen ze, hij is uit de mode en past niet meer bij uwe gestalte van vijftien jaren.

Neen, neen, dat zal niet gebeuren: Kom hier, gezegende sluier, laat ik u nog eens over het hoofd spreiden, gij die zoo menigmaal besproeid zijt met mijne vreugdetranen.... laat ik me nog eens wikkelen in uwe plooiën.

Maar na mijn vijftiende jaar zal een dag komen dat ik, voor eene hooge plechtigheid uitgedost, van u zal moeten scheiden. Dan voor 't laatst zult gij mijn voorhoofd dekken; mijne vriendinnetjes zullen dan zwijgend en droevig rondom mij staan: maar ik zal overvloeien van zaligheid.

O beschuldig mij niet van ontrouw, gij die weet, hoe dierbaar mij steeds was de *sluier mijner eerste H. Communie*; en gij, eenvoudig sieraad, mij het liefst van allen, wees niet jaloersch.

Weet gij nog het eerste geheim van mijn kinderleeftijd, dat eerste liefdewoord, geweld uit mijn van geluk overstroomd gemoed? Welnu, op dien dag, dien plechtigen stond zal mijn geheim bekend worden, dan zal ik mijne beloften gestand doen, dan zal ik u, dierbare sluier, inruilen voor den sluier van 's Heeren reine maagden! Doch ik zal niet dulden dat gij na dien schoonen dag tot anderer gebruik dient; maar ik zelve zal u neerleggen op het altaar der H. Maagd als pand mijner eeuwige dankbaarheid."

XXV.

Een bezoek op Nieuwjaarsdag.

Dit bezoek werd afgelegd den 1 Januari 1832 door een student van 19 jaren, Ozanam, bij hem, die toen ter tijd eene *wereldmacht* genoemd werd, bij CHATEAUBRIAND, een onzer roemrijkste tijdgenooten.

Volgend eenvoudig verhaal is u gewijd, jonggelieden van beider kunne: moget gij de strekking er van begrijpen en uw voordeel er mede doen.

't Was tegen den middag en CHATEAUBRIAND kwam uit de H. Mis.

Met zeldzame welwillendheid ontving hij den jongen student; en na eenige vragen tot hem gericht te hebben over diens plannen, aanleg, studiën, vroeg hij hem, of *hij plan had naar den schouwburg te gaan.*

Ozanam weifelde: hij wilde der waarheid getrouw zijn, doch kon de vrees niet van zich afzetten van kinderachtig te zullen schijnen aan zijn ondervrager. Want zijne *moeder* had hem op het hart gedrukt, *van toch nimmer een voet te zetten in den schouwburg.* Strijd ontstond in zijn binnenste, en hij zweeg daarom eenige oogenblikken. CHATEAUBRIAND bleef hem aanzien, als hechte hij groote waarde aan het antwoord. De waarheid zegevierde eindelijk: hij bekende, *dat zijne moeder het hem verboden*

had . . . en de groote CHATEAUBRIAND boog zich tot Ozanam als om hem te omhelzen, en voegde hem op den toon van hartelijke genegenheid toe: *ik bezweer u, dat ge den raad uwer moeder opvolgt, want gij zult in den schouwburg NIETS WINNEN: gij hebt daar ALLES TE VERLIEZEN.*

Dit woord, zegt Pater LACORDAIRE, bleef Ozanam bij, en als sommige zijner vrienden, die minder angstvallig waren dan hij, hem drongen om mede te gaan naar het tooneel, dan maakte hij zich van hen af met te zeggen: CHATEAUBRIAND heeft gezegd dat het niet goed is daarheen te gaan.

* * *

Eenvoudig! niet waar? En toch, wat gewichtige lessen in die weinige regels.

1. *Mijne moeder heeft mij op het hart gedrukt, van nimmer een voet te zetten in den schouwburg.*

Gelukkige kinderen, die eene moeder hebben, aan wie de ziel harer kinderen meer ter harte gaat dan hunne gezondheid, welzijn en uitspanningen!

Gelukkige kinderen, die moeders bezitten sterk en zorgvol; waarlijk christelijke moeders, die een weinig streng zijn. Voor haar en voor haar alleen misschien, behoudt het kind in het diepst zijns harten eene innige vereering en

onderdanigheid, welke tijd noch afstand kunnen wijzigen.

En het kind, voor wien het verbod zijner moeder heilig is; het kind, dat vereering koestert voor zijne moeder, zal goed en deugdzaam blijven, — het kan een oogenblik afwijken van zijn plicht, het zal dien spoedig hervatten: de herinnering aan zijne moeder zal als het net zijn, gespannen boven den afgrond, waarin hij dreigde, maar niet kan neerstorten.

2. *Ik ga niet naar den schouwburg.* De jongeling, die kan zeggen: *ik ben nooit in den schouwburg geweest*, en de jongedochter, die hieraan kan toevoegen: *ik heb nimmer romans gelezen*, zijn sterke karakters, waarop God kan rekenen, en door wie Hij groote daden kan wrochten.

Vastheid van karakter en buitengewone *wilskracht* zijn noodig om te wederstaan aan de aantrekkelijkheid van het *tooneel*, waarheen vrienden en kennissen ons trachten meê te tronen; — om niet te bezwijken onder de modezucht van *romans* te lezen, die overal en altijd in gezelschappen het onderwerp der gesprekken zijn.

XXVI.

Apostolaat door glimlachen.

Merkt ge niet, hoe bij dit woordje: *glimlach*, uwe lippen zich ontsluiten tot een glimlach, en hoe in uwe verbeelding gedachten van *vrede, onschuld, vreugde, geluk* en *liefde* zich verdringen als de rozenbladeren door een lichten wind bewogen?

Dit woordje: *glimlach* drukt dit alles uit? Dit woordje *geeft* dat alles ook?

* * *

Als we iemand zien glimlachen, dan komt dit niet zoozeer voort uit den bevalligen en aantrekkelijken plooi welke hij aan zijne lippen wist te geven, maar dan is dit veeleer de uitstraling van eene reine en gelukkige ziel, die er behoefte aan heeft zich naar buiten, en van haren overvloed mede te deelen.

Dat *glimlachen* is het liefelijk middel, dat God gebruikt, om zich door de ziel, waarin hij zijne woonstede heeft, mede te deelen aan eene andere ziel; evenals hij zich aan onze zintuigen mededeelt door den geur der bloem en de welluidendheid der klanken. En aldus is de *glimlach* een nieuw soort van *apostolaat*.

Wat aangename prediking door.... *glimlachen*.

Het gebeurt *zwijgend*.
Dringt *stilletjes* door.
Werkt *langzamerhand*.

Doet het *verlangen van gelukkig* te zijn
ontwaken en bijblijven.

Stort de *gedachte aan God* in, brengt op
het gedacht, om tot God te gaan — ja, vaak
is het geschied, dat menschen, die God ver-
geten hadden, tot Hem zijn teruggekeerd, en
al de vreugden van eene oprechte bekeering en
verworven vergeving smaakten, als ze zich de
dagen te binnen brachten, waarop ze konden
glimlachen.

* * *

Wat liefelijke prediking door — *glimlachen!*
Het verveelt nooit en strekt nooit tot last:
het is verscheiden, geeft nu eens dit, dan iets
anders te kennen.

De glimlach van het *kind* is de afstraling
zijner *onschuld*

De glimlach van den *jongeling* geeft *vreugde*
te kennen.

De glimlach van den *man* op rijperen leef-
tijd beteekent *sterkte en plichtsbetrachting*.

De glimlach van den *grijsaard* drukt vrede,
hoop en rust uit.

Hoe geheel anders glimlacht men tegen den
zieke, door eene langdurige, smartelijke ziekte

gekluisterd — hoe deelnemend-smartelijk is die glimlach tegen de *moeder*, door hartzeer neergedrukt, weenend om hare ellende — wat liefelijke glimlach op het open gelaat van het kind, wat geheel andere op dat van den diep *bedorvene!* Hoe geheel anders glimlacht eene moeder als de vader; — geheel verschillend is de glimlach van een dienstbode, van een vriend, van een priester! Maar, zonder te spreken, veropenbaart elk de toestand zijner ziel door zijn glimlach — de glimlach is de teedere en beminnelijke stem van God.

* * *

Zoet apostolaat door glimlachen!

De glimlach werkt aller aanstekends op anderen — men ontloopt hem, men keert zich om, om hem niet te zien, of men geraakt onder zijn machtigen invloed en tracht zelf te glimlachen. Kan men dat niet, dan is men gedwongen de oogen neer te slaan, en tot zich zelven te zeggen: *ik ben niet meer rein genoeg.*

Als de glimlach nog de afstraling is der vlekkelooze ziel, dan vermag hij bij reine en onschuldige harten wat de glimlach van Jezus en Maria uitwerkte: dan is hij bekoorlijk, innemend, brengt hij kalmte, wekt hij op tot vertrouwen, tot godsvrucht, tot plichts vervulling.

Aan allen verkondigt hij : *ziet, ik ben gelukkig, gij kunt het ook zijn zoowel als ik.*

* * *

Kinderen des huizes, jongeling, hetzij ge bij elkaar komt om te werken of om u te ontspannen — wij allen, wien God gaf, dat we invloed konden uitoefenen, laten we eens beginnen *te prediken door glimlachen*, om anderen voor ons, en door ons voor God te winnen.

Eerst echter moet die glimlach *in ons hart* aanwezig zijn, vóór hij op onze lippen verschijnt; en die glimlach onzer ziel moet uitdrukking geven, dat wij gelukkig zijn *bij God*, gelukkig *met God*; gelukkig, Hem *toe te behooren*, gelukkig voor Hem te mogen WERKEN.

XXVII.

Vragen — Geven — Aannemen.

Drie dingen, die dagelijks in elk huisgezin voorkomen: Deze drie zijn het, welke vrede of oneenigheid in het familie-leven brengen, de verhoudingen aangenaam of stroef doen zijn, vertrouwelijke, hartelijke, opofferende genegenheid doen heerschen of achterdocht en bitterheid, welke levensgeluk of verwijdering en verdrietelijkheid veroorzaken.

O, als we de kunst verstonden van *vragen*, *geven*, *aannemen*, en dat deden uit christelijken zin; — hoe zou dit de innige genegenheid tot elkander te weeg brengen, waardoor het leven zoet en liefelijk is, en dat aan het leven hechten doet.

1.

De kunst van VRAGEN

is eene moeilijke kunst. — Want het gaat hier niet over vragen naar noodzakelijke levensbehoefden, — dit vragen geschiedt onwillekeurig — maar over het vragen naar duizend kleinigheden, die eigenlijk gemist kunnen worden — waardoor men echter een dienst kan bewijzen, veel genoegen verschaffen, de verhouding onder elkander verbeteren.

't Is eens een *raad*, dien men vraagt, waardoor men zich laat leiden, — eenige *hulp* in onze ondernemingen — een *woord*, dat sterken zou, — eene *goedkeuring*, die tot meer of beter krachtsinspanning zou opwekken, — een *streefend*, vleiend compliment, dat het arm hart zou doen opleven; — soms is het maar een vriendelijk woord, een glimlach.... iets van geene beteekenis of waarde; doch dat wij gaarne zouden hebben.

En men zou ons dit geven, als wij ons verlangen er naar toonden, als we deden weten, dat wij gelukkig zouden zijn met dit of dat

te hebben, als we — in één woord — het op de eene of andere wijze *vroegen*. *Vragen* echter is, — als mensch gesproken — zich min of meer *vernederen*: en, omdat men niet nederig is uit christenzin, vraagt men niet, blijft men in zich gekeerd, onttrekt men zich, wordt men wrevelig, somber.... men lijdt....

En men voelt, dat men verkeerd handelt.... doch men tracht het goed te maken met dit woord, waarvan iets waar is: *ik zou maar tot last zijn*.

* * *

O gij, die niet durft *vragen*, weet ge, hoe dit komt? Het is, omdat gij niet liefhebt. — Als ge oprecht liefhadt, dan zoudt ge ook *vertrouwelijk* zijn; en als die vertrouwelijkheid hiervan uitging, dat men u genegen was, dan zoudt ge ook weten, dat ge anderen *een plezier deedt met hun te vragen*.

Ziet ge niet in, dat dit zoo is? Is *vragen* niet vleierend voor hem, tot wien ge u wendt?

Zegt ge daardoor niet van hem, dat hij goed is, altijd gereed tot goed-doen? En stelt ge hem niet een weinig gelijk met God?

Welaan dan, den glimlach op de lippen, opgewektheid in de stem, *uwe vraag gedaan!*
— 't valt licht, als men lief-heeft!

De kunst van GEVEN

is ook niet gemakkelijk.

Want er is eene manier van geven die vernedert, verbittert, ondankbaar maakt, verwijdering te weeg brengt, het hart sluit!

Maar om *te geven zooals het behoort*, moet men zelf *goed* zijn, goed als de goede God!

Maar *goed-zijn* wil zeggen, dat men behoefte heeft, om hetgeen God ons nuttigs, aangenaams, opgeruims geschonken heeft, over te storten in de ziel, het hart, den geest van anderen.

En daarmede gaat het als met de verspreiding van het licht, of met de uitzetting der warmte: eensklaps, onvoorbereid, zonder opzien te baren, zonder te laten merken, dat iets gegeven wordt.

Aldus *gegeven*, wordt eene gave ook met genoegen aangenomen; dan gaat ze er stilletjes in, wekt vergenoegdheid, strekt tot wélzijn. -- Dan gaat ze van hart tot hart!

Wat aangenaam leven in dat huisgezin, waar elk lid *er op uit* is te geven, ieder de *gelegenheid zoekt* om te geven, *overlegt* om te geven, en zijn *dag verloren* acht, waarop hij niet heeft *kunnen geven*.

Vragen, geven: het is: de schatten zijns harten *ruilen*; -- het zijn twee zachte *banden*, waardoor men aan elkander gehecht wordt; --

't is de zoete ineensmelting van twee zielen; maar ook, zij onderhouden een leven van genot, van liefde en verdiensten.

O kinderen, broeders-zusters, vrienden-vriendinnen, die God op hunnen levensweg samenvoegde, opdat ge elkander zoudt steunen, tot gids verstrekken, beschermen, beminnen; opdat ge met vereenigde krachten zoudt werken, uw beroep uitoefenen, elkander trouw zoudt zijn — wees dan edelaardig jegens elkander: *vraag* ongekunsteld, gelijk gij te goeder trouw hart en hand opent om te *geven*.

3.

De kunst van AANNEMEN

is al even moeielijk; althans als men bij het *vragen* slechts aan zich zelve gedacht heeft, en gevolgelyk ook bij het aannemen zich zelve alleen beoogt.

Dan volgt een: „dank-je” met meer of minder klem uitgesproken; vervolgens gaat men heen, blij te hebben; doch inmiddels stelt men het hart, dat gaf, te leur.

Een „dank-je” is zeker genoeg, als ge krijgt wat ge vraagt, doch dit dient dan toch blij en hartelyk gezegd: uwe oogen moeten uwe blijdschap uitdrukken; en aan uwe manier van aannemen, bewaren, meenemen moeten uwe dankbaarheid te zien zijn.

Als ge *iets* krijgt, dat *opzettelijk voor u* is klaar gemaakt, gekozen, bewerkt, gekocht — dan dient de manier waarop ge dat aanneemt uitdrukking te geven aan uwe dankbaarheid; dan moet uw „dank-je” zeggen, dat gij ten volle beseft met wat liefde en toegenegenheid dat stoffelijk geschenk u gegeven wordt.

O, als ge eens wist wat plannen en overleg het u minnend hart beraamt, om iets te zoeken, waarmede het u genoeg kan doen! Als ge eens begreep, wat vreugde dat hart al genoot bij de gedachte, dat gij tevreden zoudt zijn, dat gij al de genegenheid, de zorg, de arbeid van zijn toegenegen hart in dat geschenk als in een spiegel zoudt zien en op prijs stellen.

't Is maar een eenvoudig prentje, doch hij heeft uw naam er opgeschreven — 't is een godsdienstig voorwerp, maar hij heeft het juist naar uw zin gekozen

Maar toen ge moest raden, wat het geschenk zou zijn, toen hebt ge niet anders geraden dan hetgeen ge gaarne zoudt zien, dan hetgeen u dienstig kon zijn.

In dezen zin is *aannemen* gelukkig *zijn*, maar niet minder ook: op bescheiden, hartelijke, ongekunstelde wijze *toon*en gelukkig te zijn.

Aannemen bestaat in het geschenk als met een goddelijken straalkrans te omgeven, in het met zooveel zorg te bewaren, alsof het eene relikwie ware; — en somtijds is het waarlijk

eene relikwie, dat *geschenk* namelijk, wat ook wel eene *gedachtenis* wordt genoemd.

* * *

Gelukkige huisgezinnen en familie's, waar men de kunst verstaat: te *vragen*, te *geven* aan te *nemen* en te *bewaren*.

XXVIII.

Leen mij uwe twintig jaren, als gij niet weet, wat er mée te doen.

Twintig jaar!

Dat zijn de jaren van geestdrift,

De leeftijd ook van overmoed,

De jaren, waarin men voor geene moeite terug wijkt.

De leeftijd, waarop men behoefte heeft aan liefde, aan toegenegenheid zonder grenzen, aan toewijding aan al wat schoon, grootsch is, aan al wat hulp, vóórlichting, opoffering vraagt.

O jongeling, laat uwe twintig jaren toch niet nutteloos voorbijgaan in niets-doen, in beuzelingen, in plannen te maken terwijl ge nooit aan de uitvoering begint.

Laat ze toch niet in weekelijkheid, in droomerijen, in werkeloosheid vervliegen!

* * *

Later — als ge een *man* had kunnen zijn, en als ge dan niets zijt als een nietswaardig, verachtelijk wezen, die u nog wel gelukkig voelt, omdat ge eerloos genot kunt genieten door uw geld, dat u tot schande strekt; — op lateren leeftijd zullen die *twintig jaren* u zwaar vallen, even als de verdoemden uit Dante's „*Divina Comoedia*” gedrukt gingen onder de looden mantels, waarmede hij ze bekleed zag, — zij zullen u onder hun gewicht verpletteren, en als een scherpe angel zal u onophoudelijk en immer het verwijt pijnigen, *dat ge een mensch zijt van niets?*

* * *

Twintigjarige leeftijd! dat is juist de tijd, om zich te scharen onder de banier van ons Opperhoofd Jezus Christus.

Want dat zijn de jaren, waarin men buiten den familiekring *handelend* dient op te treden, — waarin men met anderen zich vereenigt en zich verbindt, om onder eenzelfde zinspreuk naar eenzelfde doel te streven, — waarin men altijd vooruit wil om te strijden, zoo noodig, om te sterven.

Dat *handelend optreden* is noodzakelijk om het leven der ziel, van verstand en hart te

onderhouden, te ontwikkelen, te staven. — *Leven* toch is: *ontwikkelen*; wat is dus een wezen, dat zich niet ontwikkelt?

De veroveringen welke het *leger des kwaads* maakt, eischt een *krachtig handelen*, een *gezamenlijk bestrijden*, om het in zijn loop van oproer en misdaad te stuiten.

Dat leger is niet slaperig, noch droomerig, en blijft niet stilstaan . . . zie slechts de woestingen, welke het aanricht!

Dat *handelend optreden* is noodig, om de traagheid der weldenkenden te breken — ontmoedigd als ze soms zijn door de vele moeielijkheden, welke als met het uur toenemen — of verdrietig geworden door den geringen goeden uitslag van al hunne pogingen, — en die daarom telkens het vadsige en ellendige woord in den mond hebben: *waar zou 't toe dienen? Het helpt toch niet!*

* * *

Neen niet: „het helpt toch niet!”

Toont gij, jonge lieden, dat ge nog kunt worstelen, strijden, overwinnen!

Die uren, welke u wanhopend maken, zijn de uren Gods! Welnu, thans zijn die uren daar — vooruit dan, strijders voor God!

* * *

Dat *handelend optreden* moet geëvenredigd zijn aan uwen leeftijd: moet dus zijn: *vol geestdrift*: het wapen bij de hand, den zezang op de lippen, hoopvollen moed in het hart.

meeslepend: niemand laten achterblijven — aan elk het woord van den Apostel toevoegend: „als God met ons is, wie zal dan tegen ons zijn?” — *nooit* spreken van *strijd*, *altijd* van *overwinning*! *edelmoedig en belangeloos*; met slechts *één doel* voor oogen: *God*, de *Kerk*, het heil der *zielen*.

* * *

Vooruit dan, katholieke jeugd, vooruit: gij hebt de toekomst in handen!

Vooruit! gewapend met het *woord*, om kennis te verspreiden, de leugen te verdrijven, en de waarheid in het helderste licht te doen schijnen.

Vooruit! door de *pers*, die tot dáár, en tot hen genaakt, waar het woord niet kan doordringen.

Vooruit! door uw *voorbeeld*, dat anderen medesleept en immer wars is van zwakheid, lafheid of meêgaandheid.

Vooruit! maar nimmer alleen, nooit zonder raadslieden!

Wij, ouderen, moeten het betreuren, dat we niet meer zóó kunnen optreden als gij; — doch gij zult ons altijd aan uwe zijde zien, u door onzen invloed gesteund, door onze tegen-

GOUDEKORBELS.

7

woordigheid gesterkt voelen ; wij zullen immer uwen moed schragen door u den krijgskreet toe te roepen en te herhalen :

Vooruit! voor *God* en *Kerk*, voor *Vaderland* en *Vorst*.

* * *

O gij, mijn twintigjare leeftijd!

Met mijne, mij zoo dierbare en glansrijke begoochelingen en voorspiegelingen ;

Met mijne zoo gekoesterde geestdrift, en droomen van toewijding en opoffering, en vurig verlangen naar strijd! —

O gij, die nog vol leven en begeestering u aan mij voordoet, nu mijne ziels- en lichaamskrachten beginnen te falen ; doordring het aankomend geslacht van uwen geest, wek ook de weifelenden op ten strijd ; vorm elk jong mensch tot een *strijder* voor Jezus Christus!

XXIX.

Burger-Zouaven.

Omtrent het jaar 1870 bestond in Frankrijk en elders eene Courant getiteld : „*Vrijwillige dienst neming*” of : „*Burger-Zouaven*”. Gelijk in die dagen de Zouaven der geheele wereld, niet het minst de Nederlandsche, den Paus verdedigden

met hun bloed en leven; zoo werden door dit tijdschrift opgeroepen allen van wat stand, leeftijd of kunne, om door *woord en voorbeeld* op te treden als verdedigers van *God, Kerk en H. Stoel*. Zou de tijd niet dáár zijn, om deze *vrijwillige dienstdiening* nog eens op te warmen?

„Er zijn tijden”, zegt P. FABER, „waarin „men niet *te trouw* kan zijn; die tijden zijn „thans dáár. Bovendien: zou wèl ooit de aan„hankelijkheid aan den Plaatsbekleeder van Jezus „Christus *overdreven* of *te groot* zijn geweest”?

* * *

Stel u nu echter niet voor, dat ge moet breken met uwe gewoonten — of dat ge een ander leven moet beginnen — vergaderingen bijwonen — anderen opwekken — of ijveren om leden te winnen.

Neen; dit *dienstnemen* eischt niets van dit alles.

Het brengt geen stoornis in het gewone, dagelijksch leven — men behoeft niet meer dan gewoonlijk te bidden — geene nieuwe betrekkingen aan te knoopen Al wat vereischt wordt is dit: flink en ongezocht *katholiek zijn* . . . het *karakter harden* en toonen man te zijn en *christelijken zin* te hebben.

I.

Ziehier eenige verplichtingen, welke die *dienstneming* oplegt.

Als gij eene Kerk voorbijgaat, begroet het H. Sacrament, daar aanwezig, door het hoofd te ontblooten of het teeken des kruizes te maken.

* * *

Groet een priester, kloosterlinge of geestelijke, omdat zij dienaren van den goddelijken Meester zijn.

* * *

Vóór gij u op reis begeeft met tram of trein, maak bij u zelve een kruisje.

Eene vrouw, die zich daarmede onder Gods hoede stelde, bemerkte een spottend lachje op de lippen van iemand die het had gezien: „ik beveel mij aan den goeden God, zeide zij, en als de trein verongelukte, zou ik er heel bedaard bij blijven.”

* * *

Maak bedaard en kalm een *kruis*, en bid vóór het eten, al ziet ge ook, dat niemand anders dat doet.

* * *

Zooveel uwe plichten van staat toelaten, tracht immer het H. Sacrament te *begeleiden* naar de huizen, werwaarts het door den priester plech-

tig (1) wordt heengevoerd. Zet u op de knieën en buig het hoofd, als het u gebeurt, dat ge het H. Sacrament ontmoet — opdat God u zegene.

* * *

Is het u bekend, dat ergens een zieke is, wien men niet wil of durft spreken van den gevaarlijken toestand, waarin hij zich bevindt; — ga tot hem, spreek hem van den goeden God, die troost, sterkt en geneest; belast gij u er meê, om den priester te waarschuwen, hem derwaarts te geleiden.

Bedenk toch, dat die ziel verloren kan gaan en in eeuwigheid God vloeken.

* * *

Opkomen tegen elk woord, dat tegen den godsdienst, de kerk, de geestelijken gericht is, is *gemakkelijker* dan men wel denkt. *Jeugdige meisjes* en *jonge vrouwen* hebben eene bijzondere, haar eigene manier, om het zwijgen op te leggen: zij hebben slechts te *willen* en zij zullen altijd slagen.

Vrouwen, alreeds *op jaren* gekomen, en vooral *moeders* zijn zich bewust van hare meerderheid

(1) In sommige plaatsen in Noord-Brabant en in *allen* van Limburg, België, Pruisen.

om haren leeftijd en waardigheid; *mijn kind is bij mij*, zeide ééne dame, *heb daar eerbied en ontzag voor*.

Wat kracht ten goede schuilt er in u, *jeugdige meisjes en vrouwen*, als gij u ernstig en kloek christinnen wilt toonen.

„Maar hoe,” sprak eens een priester in eene vergadering van godsdienstige moeders, „maar hoe!” dames, men durft in uwe tegenwoordigheid niet *rooken*, zonder uw verlof... en men zou wel *onbetamelijke woorden* durvenspreken!?”

Eevenmin voorzeker, als gij het niet duldt!

Al te vrije en ergerlijke taal kan niemand zoo goed vóórkomen of doen ophouden als een *jongmensch* met rechtschapen inborst en open gelaat.

„’t Is niet veel moois, wat u daar zegt, Mijnheer,” zeide eens vrijmoedig een jongeling tot een heer, die al te vrij was in zijne uitdrukkingen: en deze *zweeg*, omdat dit onbeschroomd woord vergezeld ging van een glimlach.

O, als wij maar *durfden*!

* * *

Er is een woord, dat bestorven ligt in den mond van kinderen, een woord dat we dikwijls hooren, en dat immer treft door zijne oprechtheid eenvoud en kracht.

Als een kind op zijne manier redetwist, zal,

als het in zijne redeneering vast raakt, en toch voelt, dat het gelijk heeft, zijn laatste woord zijn: *moeder heeft het gezegd*; want wat moeder gezegd heeft is zeker waar, en moeder kan geen abuis hebben, en moeder heeft altijd gelijk.

Zoo ook wij, Katholieken; — kunnen wij zeggen: *de Paus heeft het gezegd*, dan is alles uit, dan hebben we de *waarheid*.

Het kan zijn dat we niet kunnen antwoorden op de spitsvondigheden, welke worden opgeworpen, — dat dwaal- en drogredenen ons verblinden door een schijn van waarheid; — wij kunnen zeker en gerust zijn gelijk te hebben, de waarheid te bezitten.

* * *

Als iemand, die ouder of meerder is, in uwe tegenwoordigheid eene godslastering uitbraakt en gij hem dus niet goed kunt berispen, weet dan op die manier *rood van schaamte* te worden, dat gij toont *pijnlijk aangedaan* te zijn; — uw ernstige en strenge blik zoeken en ontmoeten den zijnen, om hem te beduiden, dat zijn hoogere leeftijd of waardigheid alleen u weerhoudt, hem te laken,

* * *

Op reis zijnde, koop katholieke couranten, geef ze aan anderen of laat ze liggen op de

plaats, dien ge in spoor of tram innaamt. Lees in het openbaar, zonder vertoon, maar ook zonder menschelijk opzicht katholieke couranten, tijdschriften, brochures!

Mogen wij onverschillig zijn voor de verspreiding van katholieke couranten, tijdschriften, brochures; terwijl we den ijver moeten bewonderen, waarmede het kwaad en de dwaling de hunne, vaak belangeloos, aan den man trachten te brengen.

Heden ten dage is men tot deze *geestelijke aalmoes* evenzeer verplicht als tot de *lichamelijke*.

Koop nimmer, adverteer nooit in, abonneer u zeker niet op couranten, tijdschriften, welke slecht, of der kerk en godsdienst vijandig gezind zijn.

't Is een soort VERRAAD aan de Katholieke zaak.

II.

Of dit nu alles is?

Voorzeker neen; maar vele en velerlei daden en handelingen en optreden hangen af van den stand of staat, dien men in de maatschappij inneemt; van de omgeving, de plaats waar men zich bevindt.

Hoe, waar, wanneer ook; men behoort altijd bezielde te zijn met den *Christelijken geest*, met dien geest, die denkt en leeft en zich beweegt

onder den indruk van Gods grootheid en majesteit; — die God beschouwt als het begin en het einde van alles: — God, die ons in het leven houdt, — God, wiens oog op ons rust, — God, die van ons verwacht en vordert gehoorzaamheid en liefde; zooals een overste van zijn ondergeschikte, een vader van zijn kind mag verwachten.

Deze *christelijke geest* moet ons dit fiere woord van Petrus tot zinspreuk doen nemen: *al zouden allen u verlaten: ik nooit!*

Iederen morgen zegge men dus tot God:

Mijn God, geef mij heden gelegenheid om uwe zaak te verdedigen of voor mijn geloof uit te komen, en daardoor u mijne trouw te toonen.

* * *

Voor zijn geloof uitkomen; daarvoor moet men altijd en overal klaar staan!

In de kerk, door den eerbied, welke men aan den dag legt; door zijne ernstige en ingetogen houding; door de wijze, waarop men een Kruis maakt; door zijn blik, zijn gaan en staan, waardoor men toont te voelen, dat men in de tegenwoordigheid van God is.

In zijne kamer; door er onverbiddelijk uit te verwijderen of verwijderd te houden, alle kunstwerken, die min of meer de zinnelijkheid

prikkelen: half-naakte beeldjes, natuur-nabootsende prenten, platen, etsen, geestelooze en smakelooze schoorsteensieraden.

De *christelijke kunst* bezit, Goddank, onderwerpen en kunstenaars genoeg, om aan de hoogste eischen van kunstsmaak en kunstliefde te voldoen.

Wij, christenen, moeten het *mooie* overlaten aan wie daarvan houdt; maar het *schoone* komt ons *rechtens toe* en dit moeten wij voor ons behouden.

Een schoon *kruisbeeld* b.v. ; — kan men zich schooner sieraad in de kamer denken! en is het niet tevens het zinnebeeld van Gods bescherming — en straalt het niet rust en vrede af over den huiselijken kring? — eene schoone schilderij der H. Maagd ; — roept ze niet allen huisgenooten toe: *weest rein!*

Dan nog moet men zijn geloof toonen in *kleeding*. Net, zindelijk en smaakvol mag en moet ze zijn naar de verschillende standen en leeftijden; doch immer: *zedig*, en nooit: *opzienbarend*.

Den H. Vader werd voor eenigen tijd eene brochure aangeboden, waarin aan godsdienstige vrouwen instemming en medewerking werd gevraagd ter beteugeling van de *mode-zucht*. Volgaarne zegende de Paus het streven dier edele vrouwen, en moedigde in levendige bewoordingen haar pogen aan, waarbij zij zich verbonden

om zich niet te bedienen van modemaaksters die zich leenden tot het vervaardigen van onzedige kleeding.

Hier ligt ook een vruchtbaar apostolaat!

III.

Aan het werk dan, gij edelmoedige zielen, die misschien niet wist, dat het ook *uw* plicht is Jezus Christus en Zijne Kerk te verdedigen, — en die niet dacht dat ge op zoo eenvoudige wijze en met zoo geringe middelen *ware christelijke soldaten* kondet worden.

Aan het werk! *niet* echter *aanvallender* wijze.

Er zullen wel eens uren en dagen van vernedering komen; wat maakt het? Het zijn oorlogskansen tegen het kwaad; maar eindelijk zal de overwinning aan u zijn.

*
* * *

Zouaven van Jezus Christus, vergeet echter nooit, dat al wat ge noodig hebt: ijver, sterkte, voorzichtigheid, oordeel, manier van handelen, moed en dapperheid *van boven* moeten komen; en dat deze slechts *van boven gegeven* worden op een *edelmoedig gebed*, dat voortkomt uit een hart, dat zich zelve geheel en al schenkt; op een *gebed van toewijding* en *zelfverloochening*, dat geen arbeid of offer schroomt.

Herinner u het kinderlijk-vertrouwvol en ridderlijk woord van den dapperen LAHIRE:

Heer, doe voor LAHIRE, wat hij voor u doen zou, als Gij LAHIRE waart en ik de goede God. Met die woorden ging hij ter overwinning! Zouaven van Jezus Christus, verdedig uw Meester, en uw Meester zal u verdedigen.

XXX.

Vandaag maar!

Hoe liefelijk is het gebed eener rustige ziel, die kinderlijk, ter goedertrouw dagelijks omgaat met den goeden God. De ziel, die zich dit gebed eigen maakt, ademt vrede, zachtzinnigheid en vrome berusting.

* * *

Heer, ik vraag U niet voor morgen of voor hetgeen ik morgen behoef: bewaar mij vrij van alle zonden; dat mijn leven U aangenaam zij,

Vandaag maar!

* * *

Heer, blijf bij mij in arbeid en gebed; dat mijne woorden en daden U behagen,

Vandaag maar!

* * *

Heer, geef, dat het mijn streven niet zij
mijn wil te doen, doch dat ik dien lichtelijk
voege naar den wil van anderen, als ik bemerk
hun daarmee genoegen te doen,

Vandaag maar!

* * *

Heer, laat niet toe, dat ik een enkel nutte-
loos, kwetsend of zondig woord uite: leg op
mijne lippen woorden, die stichten, troosten,
opvroolijken,

Vandaag maar!

* * *

Heer, dat de zoete glimlach uwer Moeder
mijn weg verlichten, en mij dien van anderen
doe verlichten; dat toch niemand in mijne om-
geving lijde, weene, droevig zij, zonder dat ik
troost aanbreng,

Vandaag maar!

* * *

Heer, laat mij in den geest altijd bij U
verwijlen, die mijne ware vreugde zijt: en Gij,
mijn licht en mijne sterkte, blijf Gij bij mij,

Vandaag maar!

* * *

Heer, als droefheid of lijden mij neerdrukken ;
doe mij daarmede tevreden zijn, omdat zij komen
van uwe rechtvaardigheid en liefde,

Vandaag maar!

* * *

Heer, ik vraag U niet voor morgen.... want
morgen zal ik misschien niet meer zoo verre van
U zijn ; doch Heer, bescherm, geleid, bemin mij,

Vandaag maar!

XXXI.

Verfraaiingsmiddelen en opschik- benooidigheden.

AANTEKENINGEN UIT DE NAGELATEN PAPIEREN
VAN EEN ENGELBEWAARDER.

Engelbewaarders zien alles, weten alles, ont-
houden alles.

En als men het geluk heeft, vertrouwelijk
met hen om te gaan, dan bemoeien zij zich
zoo wat met alles wat onze belangen raakt,
helpen ons met hun raad en ondervinding, en
leeren ons dingen kennen, die op aarde geheel
onbekend zijn.

Men zegt, dat de hier volgende *aanteekeningen*

geschreven zijn door een Engel, en wèl aan een jong meisje, dat nog al van *pronken* hield. De Engel hield veel van haar en trachtte door deze regelen haar wijzer en braver te maken.

Wellicht kunnen deze ook dienen voor de lezeressen der „*Goudkorrels*,” als er soms onder zijn, die ook van pronken en behagen houden.

* * *

Hier beginnen de geheimen van den Engelbewaarder.

Wees beminnelijk, kleine Sus, lief en glimlachend, maar pas op, dat ge, om uwe schoonheid, lieftalligheid en lachend wezen te behouden, geen gebruik maakt van die middelen, welke de menschen aanwenden om *mooi* te zijn; maar die het werk van God eerder leelijk maken.

Wees *van binnen* schoon en lieftalig!

Deze schoonheid der ziel ligt dan van zelf over het gelaat verspreid, glanst uit de oogen, spreekt zich uit door de zachte, welluidende stem.

En wilt ge nu van *binnen en buiten* schoon en aanvallig blijven; wend dan eens de middelen aan, welke wij daarboven in den hemel van God geleerd hebben om de *schoonheid* te behouden.

* * *

Een buitengewoon kostbare en *welriekende*

olie, die altijd en overal zijn geur behoudt en af geeft van hem die er van doortrokken is, is *de deugd*.

* * *

Een welwillende glimlach is als het *geneesmiddeltje*, dat men gebruikt, om de *lippen* hare *frischheid* te doen behouden.

* * *

Toewijding, teederheid en bestendigheid, in ongeveer gelijke hoeveelheden onder elkander, bewijzen denzelfden dienst als *het mengsel* dat gebruikt wordt om uitwendige schoonheid te krijgen, te doen toenemen, te onderhouden.

* * *

Als *lang-leven-elixer* geldt de *godsvrucht*; want deze is bij machte den goeden geur van *deugd*, den levendigen *glimlach*, de *toewijding* en *bestendigheid* des harten immer krachtiger en teederder te doen zijn.

* * *

Evenals *amandelmelk* kleine barstjes doet verdwijnen, zóó ook het *goed-doen* of *oplettendheid* bewijzen aan hen, die hetzij door een scherp woord, een verzuim, hetzij door een spotternij in ons karakter of in ons hart leed deden.

* * *

Wilt ge een *stilmiddel* tegen velerlei kleine ongesteldheden, voortkomende uit lichtgeraaktheid, overgevoeligheid, onvermijdelijke wrijvingen?

Ziehier: *geduld* om ze zwijgend te verdragen; een beetje *goedhartigheid* in den omgang met, — en *toegevelijkheid* in het beoordeelen van anderen.

* * *

Het volgend receptje is goed voor bijna alle kwalen, die in het menschelijk leven voorkomen, en mag ook bij het voorgaande *stilmiddel* niet verzuimd worden: *niet alles zien* — *niet te veel weten* — *niet te veel navorschen* — *niet alles onthouden*.

* * *

Zout doet den geheelen tooi beter uitkomen, doet hem opleven en glansen. Toch is zout van nature vluchtig, vervliegt, zoodat men zich met oordeel des onderscheids er van moet bedienen: zoo ook: *vernuft en oordeel*.

* * *

Onschuld en zielevrede zijn als een *blanketsel*, maar dat niet in de buitenlucht van kleur verschieft: integendeel: dat, goed bewaard, aan den mensch de schoonheid van Gods Engelen geeft.

GOUDKORRELS.

8

* * *

De *balsem*, welke wel niet aan hitte mag blootgesteld worden, maar die dan ook de eigenschap heeft van 's levens verdrietelijkheden te verzachten en de vreugden te vermeerderen is: *de vriendschap*.

* * *

Welwillend ontvangen, goed zijn wereld kennen, vroolijke en aardige zetten zijn als zoovele *bandjes*, waarmede men aangename menschen aan zich bindt.

* * *

Wassching dient om rimpels te voorkomen, die het hart oud, het karakter lastig en het gelaat leelijk zouden maken;.... datzelfde werkt *gulle vroolijkheid* uit.

* * *

Nadenken is als een *spiegel*, waarvan men dikwijls gebruik moet maken, vooral als men nieuwe betrekkingen aangeknoopt heeft, of als eene belangrijke zaak te behandelen is.

* * *

Reukkoekjes lossen zich wel niet dadelijk op en zijn eenigzins bitter in den mond, doch zij

(ik bedoel: de *arbeid*) bestrijden en verdrijven de verveling. Vandaar, dat men minstens alle uren er een diende te nemen.

*
* * *

Cold-Cream is een zalf om zomersproeten te voorkomen, die ons bijna onkennelijk maken en aan heel wat teleurstelling bloot stellen. Hetzelfde uitwerksel heeft de *voorzichtigheid*.

*
* * *

Wonderwater om eene blanke huid te behouden is: 's morgens vroeg opstaan.

Een *geestig woordje*, een *vlelend complimentje* zijn als *zaadjes*, in het gemoed van anderen gestrooid, welke hun immer den glimlach op de lippen doet hebben, en hen aan ons liefvallig doet voorkomen.

*
* * *

De beste, *waterdichte omslag*, waarin men al deze middeltjes om zich te tooien kan bewaren en voor bederf behoeden is: de *morgen-overweging* en een godvruchtig gebed.

*
* * *

Hier eindigen de geheimen van den Englebewaarder.

Het Credo van een lezer.

Eene behartigingswaardige bladzijde voor ouders, zoons, dochters, voor allen. Zij is genomen uit een boekje, dat wij bij deze gelegenheid aanbevelen: „*Nieuwe reis rondom mijne kamer*”.

Op zekeren dag, zegt de schrijver, trachtten eenige gevaarlijke boeken zich op mijne schrijftafel in te dringen.

Onrust en gisting van gemoed waren al aanstonds het gevolg en deden mij schrikken; waarom ik het dienstig oordeelde oogenblikkelijk een *raad* samen te roepen, en hun, wier ondervinding ik inriep, te vragen, dat zij mij een juisten en nauwkeurigen *regel* of *Credo* zouden opstellen, waarnaar ik te werk kon gaan bij het *lezen* in het algemeen en bij het *lezen van romans* in het bijzonder.

Ter vergadering verschenen: de Zedigheid, de Vreugde, de Verbeelding, de Arbeid, de Tijd, de Rede, de H. Schrift en de Overlevering, zoowel de gewijde als de ongewijde.

De beraadslaging was nog al levendig. De *Verbeelding* verzette zich er tegen, dat men eene beslissende uitspraak deedt.

Toch werden zij het eens, en stelden het volgende *Credo* op.

Ik geloof dat de lectuur van den mensch de *vorm* is, waarnaar zijn geest gevormd wordt, en dat hetgeen hij leest hem ook maakt wat hij is.

Zeg mij, welke boeken ge leest, en ik zal u zeggen wie ge zijt.

Ik geloof, dat de gesteldheid des geestes gevormd wordt *door de lectuur*, evenals die des lichaams hoofdzakelijk *door de spijsen, welke gebruikt worden.*

Ik geloof, dat geen enkel karakter op den duur bestand is tegen eenzelfde soort lectuur: zij zal eindelijk de overhand houden.

Ik geloof, dat slechte lectuur even schadelijk is voor den geest als vergif voor het lichaam.

Ik geloof, dat het lezen van *romans*, — ook van de zoogenaamd-goede — aan het karakter zijne *degeijkheid* beneemt, aan het leven den *ernst*, aan het hart zijne *vlekkeloosheid*, aan den *wil* diens *kracht*.

Ik geloof, dat vele menschen zich wat wijs maken omtrent hetgeen zij zelve lezen of anderen toelaten te lezen; — als lazen zij slechts voor *tijdverdrijf*, — omdat het zoo *schoon geschreven is* — als een middel om de wereld te leeren kennen en niet bedrogen uit te komen

— om de *verveling* te verdrijven — En toch, het zijn niets dan voorwensels, waarmede zij

hun nog godsdienstig geweten in slaap trachten te wiegen!

Ik geloof, dat zij voor God eene allergrootste verantwoordelijkheid op zich laden, die gevaarlijke, slechte, zelfs lichtzinnige lectuur toestaan, bevorderen of aanraden.

Ik geloof, dat in deze zaak veel zelfbedrog in het uur des doods zal verdwijnen, maar tot schade en schande van eene menigte zielen.

Ik geloof, dat wij verschrikt eenmaal zullen opzien tot het verbazend groot getal zielen, die door slechte lectuur zijn verloren gegaan.

Ik geloof, dat, als de slechte boeken konden spreken, zij schrikwekkende dingen zouden verhalen omtrent het kwaad, dat zij alom gesticht hebben.

Ik geloof eindelijk, dat men verplicht is elk gevaarlijk boek uit zijne kamer te bannen; daar de aanwezigheid daarvan alreeds een bron van bederf is.

En dit alles geloof ik in den naam van het gezond verstand, der ondervinding en des geloofs.

XXXIII.

Aan den Schrijver der Goudkorrels.

De schrijver der Goudkorrels wijst ons aan als zijnde in den schoot onzer familie de kostbare schat en de aanvallige verschijning, welke heet: *het jonge meisje*.

Hij schetst ons onder het beeld van den *Engelbewaarder* des gezins. Wat vredesstraalkrans vlecht hij dus om het hoofd van *het jonge meisje!*

Die beminnelijke schrijver is de ware apostel voor het huisgezin. Zijn streven is: rein en oprecht te doen zijn het voorhoofd van *het jonge meisje.*

Hij stelt zich haar voor; *bloemen*, dat zijn: verborgen *deugden* kweekend, beoefenend in den familiekring; rondom haar tranen droogend als een deelnemend *jong meisje.*

Zij moet, volgens hem, nu eens de *engel* dan het *kind* des huizes zijn. De eerbied en liefde, eener koningin verschuldigd, moeten het deel zijn van *het jonge meisje.*

Zacht en teeder hare heerschappij over allen en alles aan den huiselijken haard: uit *onschuld* en *liefde* de kroon gevlochten van *het jonge meisje.*

Zij moet de gezegende *Engel* des huizes zijn, de *vreugd* en *band* der familie. Zoo zal ze de bevalligheid en beminnelijkheid zijn in persoon: *het jonge meisje.*

En als dan eenmaal de *moeder* des gezins van den huiselijken haard zal zijn weggenomen, wie moet dan trachten hare plaats in te nemen, tenzij *het jonge meisje*?

Eindelijk wijst de schrijver in alle leed en kommer naar den eenigen trooster, Jezus, heen, Die nimmer zijn steun en zegen onttrekt aan *het jonge meisje*.

Hij is dus wel de vriend des huizes, de schrijver der „Goudkorrels”; zijne boekjes zijn een ware schat voor *het jonge meisje*.

EENE CONGREGANISTE.

XXXIV.

Ja — Neen.

I.

JA.

Wat liefelijk, immer aangenaam klinkend woordje, vooral op de lippen van een kind.

Ja! dat zeggen ook altijd de Engelen daarboven in den hemel; — en hier op aarde de Heiligen!

Een *ja!* is elke mensch aan God schuldig, hetzij Hij spreekt, of iets verlangt of beveelt of zich doet vertegenwoordigen.

Ja! is het woordje om uitdrukking te geven aan liefde en dankbaarheid, om gehoorzaamheid te betoonen.

Ja! veroorzaakt vreugde aan hem die het *uitspreekt*, en niet minder aan hem, die het *hoort*. — Het is als de bevalligheid, liefelijkheid, schoonheid in persoon.

Hij die *ja* zegt, maakt zich ook aangenaam en bemind.

Ja! wil zeggen: *ik wil al wat gij wilt; — ik zal al doen, wat gij beveelt.*

Ja! is een vleierend woordje; een woordje ook, dat den glimlach op de lippen doet komen, toorn doet bedaren, dat het hart raakt en vrede sticht.

Ja! om dit uit te spreken behoeft men geene moeite te doen; als een ademtocht komt het op de lippen.

Ja! behoeft nog niet eens uitgesproken te worden; evenals men om te glimlachen slechts ten halve de lippen behoeft te openen, zóó, opdat *ja* gehoord worde. —

Glimlachen dat is: *ja-zeggen!*

*
* * *

Vragen wij aan God, dat wij immer *ja* zeggen op al wat *goed*, wat *schoon*, wat *heilig* is: — *ja*, als ons hart aangespoord wordt om een offer te brengen, wat God eischt, — *ja*, om

eene daad van zelfverloochening te plegen, om onzen wil te dwingen tot plichts vervulling, — *ja*, op al wat men van ons vraagt of verlangt, als het niet tegen Gods wil of wet indruischt.

II.

NEEN.

Neen! Ziedaar het woord der hel: het woord van ongehoorzaamheid en opstand, van grillen en nukken, van stijfhoofdigheid en haat.—

Neen! werd in den hemel nooit gehoord!

Neen! komt niet van de lippen, of men moet zijn gezicht vertrekken.

Neen!: om het uit te spreken moet de tong met geweld tegen het gehemelte slaan, gelijk een kwaad mensch met den voet op den grond stampet.

Neen! daartoe moet de mond geheel open, alsof het hart het wilde inhouden.—

Het hart is dan ook niet gemaakt om *neen* te zeggen.

Neen! stoot af en maakt hatelijk.—

Neen! dat is: de geweldadige scheiding tusschen twee willen; — de hinderpaal, die alle bijeen-komen onmogelijk maakt; — de dood der vriendschap; — eene woude, die elk hart, maar vooral dat eener moeder, doet bloeden!

* * *

En toch, ofschoon *neen* van een oproerigen Engel afkomstig is, toch zijn er soms tijden en omstandigheden, waarop men het vastberaden moet weten uit te spreken!

Gelukkig hij, die dan *neen* kan zeggen.

Jong-mensch, gij die uwe loopbaan in de wereld begint, wilt gij uwe reinheid, uwe waardigheid en vrijheid in al haren luister behouden en bewaren?

Weet dan *neen* te zeggen zelfs op de bevelen uwer meerderen, evenzeer als op de beden uwer vrienden, of de tranen die u trachtten over te halen — *als eer en geweten het u opleggen*.

Weet ook aan uw hart *neen* te zeggen, als het u wil heentronen, waar de naam van God niet meer te zien is; of als het u de onder-richtingen en vermaningen uwer moeder wil doen vergeten!

Let eens op hen, die door wroegingen verscheurd, of verpletterd worden onder de verachting van alle weldenkenden: zij hebben geen *neen* kunnen zeggen, en vandaar dat zij zoo diep gezonken zijn.

Dit *neen* der getrouwe ziel; dit *neen*, zoo krachtig der schepselen toegevoegd, die u van uw plicht wilden afbrengen, is wel het krach-

tigste en aan God aangenaamste *ja*, dat ge kunt uitbrengen.

XXXV.

Ben ik op den goeden weg?

Ja; als er:
geene *afkeerigheid* in mijn *hart* is;
geene *ijdelheid* in mijn *geest*;
geene *zonderlingheden* of *grillen* in mijne daden;
geene *baatzuchtigheid* in mijn verhouding tot familie en vrienden;
geene *onbuigzaamheid* in mijn karakter;
geene *kwade trouw* in mijne oordeelvellingen.
Dan nog; als ik ongekunsteld maar ook flink al mijne plichten voor God volbreng.

XXXVI.

Wie had hier schuld?

Een oude geestelijke gaat een huis zijner parochianen binnen. Hij weet, dat onder dat dak geleden wordt, en lijden trekt hem, den man Gods, gelijk den wereldling de genoegens.
De man des gezins staat voor het venster te rooken, terwijl hij doelloos naar buiten ziet.

De vrouw zit op hare gewone plaats, doch zij werkt niet, zij weent.

Gij ziet er zoo treurig uit, zegt de priester, wat is er vandaag gebeurd?

Altijd nog hetzelfde, Mijnheer Pastoor, als toen ge den laatsten keer hier zijt geweest, en erger.

Met uw zoon, niet waar?

Ja, met hem, hij is nu de derde al, die van den werkwinkel is weggezonden.

En kunt ge hem niet verbeteren?

Verbeteren?! zeide de moeder, in tranen uitbarstend; o, als ge eens wist, hoe hij lacht met al wat men hem zegt.... een oogenblik luistert hij, dan haalt hij de schouders op en gaat heen, zonder dat men weet wanneer hij terugkomt.

Wèl, goede vrienden, handeldet gij ook zóó met uwe ouders?

Wij? O, riep de vader uit — en tranen kwamen hem in de oogen — nimmer, nooit hebben wij onze moeder bedroefd. Als vader sprak in huis, dan hadt ge moeten zien....

Nog ééne vraag, arme man! bad Louis nog?

Bidden?! De ongelukkige kon niet eens meer een kruis maken.

En toen gij zoo oud waart, deedt gij het toen?

Gij weet dit wèl, Mijnheer Pastoor, dat wij, kinderen van zulke ouders, onze plichten moesten waarnemen. Zondags morgens moesten wij met

hen mede naar de H. Mis, en des avonds op de knieën voor dat beeld bidden. Arme vader, arme moeder! wij hielden zooveel van hen, en gehoorzaamden hun zoo gaarne! Maar hij...

Welnu, mijn vriend, hernam de priester, terwijl hij dichter op den man toetrad en hem de hand drukte, begrijpt gij, wat ge daareven gezegd hebt: *Gij gehoorzaamt aan uwe ouders, omdat zij u geleerd hadden aan God te gehoorzamen; gij houdt veel van uwe ouders, omdat zij u ingeprint hadden, God te beminnen.*

Herinnert gij u, dat ik dikwijls u vermaande: *gij houdt uwe kinderen thuis uit kerk en catechismus; gij zendt ze naar eene school, waar niet van God gesproken wordt, pas op.... ze zullen u tranen doen storten.*

Had ik ongelijk?

Goede vrienden, ge hebt, de een vóór en de ander na, het bidden verzuimd; gij hebt uw zoon laten opgroeien en God doen vergeten; gij zelf hebt Hem vergeten; welnu, de goede God heeft uw huis verlaten; en als God eene ziel of een huis verlaat, neemt Hij ook *alle goeds* mēe n. l. *vrede, eensgezindheid, gehoorzaamheid en vreugde.*

* * *

Zou deze bladzijde niet hoogst nuttig zijn voor vele huisgezinnen?

En zou men vele vaders en moeders, die zuchten over het slecht gedrag, de onverschilligheid en ondankbaarheid hunner kinderen, niet mogen vragen: *aan wie de schuld?*

Gij hebt het *geloof* uwer kinderen laten verflauwen, bijna uitdooven. Dat geloof deed hun u kennen als de plaatsvervangers van God; leerde hun, dat zij u moesten gehoorzamen en beminnen om God en God in u.... en nu zien zij in u, ongelukkige vader en moeder, niets dan menschen, die hunne grillen hebben te verdragen en hun hebben te verschaffen wat ze gaarne hebben; en tegen wie ze kunnen opstaan, als hun zin en lusten niet voldaan worden.

Gij hebt dat *geloof* laten dooven, hetwelk hen van nature dreef tot godsdienstigheid, reinheid en onderworpenheid... en daarvoor is in de plaats gekomen een geest van verzet, van veinzerij en zucht naar onafhankelijkheid.

Gij hebt nagelaten aan uwe kinderen het *voorbeeld* te geven van een christelijken levenswandel, terwijl toch kinderen het best geleid en gevormd worden *door hetgeen zij zien*. En zij zagen niet meer, dat gij hen des morgens en des avonds riept, om met u op de knieën te bidden; — zij hebben gehoord, dat gij zooal niet met minachting, dan toch lichtzinnig over de wetten der kerk spraakt; zij hebben gezien, hoe gij zonder gewetenswroeging die wetten overtradt, hoe gij glimlachtet, als al eens in uw

bijzijn gespot werd met God, met zijne rechtvaardigheid, zijne voorzienigheid, met wonderen, met godvruchtige gebruiken.... en nu hebben zij zich aan uw gezag onttrokken, zich vrij gemaakt van het volbrengen van plichten, die hun te lastig waren, om.... slechts te kunnen genieten!

Begin opnieuw *samen* te bidden.

Begin opnieuw uw *huisgezin godsdienstig* te maken. Dat *de gedachte aan God* daar heersche, en alles beheersche; weer er uit den *geest der wereld*; maak uwe woning tot een heiligdom, waar gebeden wordt, waar men elkander onderricht in den godsdienst d.i. in den *katechismus*, waar men stipt en nauwkeurig de wet van God en der kerk onderhoudt, waar aangename verpoozing gezocht wordt in een genoegelijk *samenzijn*, in het lezen der *Bijbelsche geschiedenis*, van de *Levens der Heiligen*.

Dan, *vader*, zult gij *geëerbiedigd*; gij, *moeder geliefd*; beiden *gehoorzaamd* worden en, -- *vrede, vreugde* en *eensgezindheid* zullen heerschen in den huiselijken kring.

XXXVII.

Een zeker geneesmiddel tegen eene vreeselijke ziekte.

Deze vreeselijke ziekte heet: *lafheid*.

Wie van ons heeft het niet ondervonden, dat hij een *oogenblik van zedelijke ver-slapping had*, dat inwendig de veerkracht lossen werd, waardoor we het tot dusver op de been hielden, ons werkdadig en vaardig gevoelden.

Wie van ons, als hij voor een arbeid stond, waarbij meer dan gewone vastberadenheid, zorg, zelfverloochening noodig was, heeft al niet eens die ons welkome en verleidende stemmen gehoord, welke ons influisterden:

Gij *kunt* dat niet; 't is te moeizaam!

Gij *weet* dat niet: 't is te moeilijk!

Later, er is geen haast bij!

En waartoe dient het?

Pas op! Die stemmen zijn *niet* slechts *ge-luiden*, die, even gehoord, ophouden; het zijn *slechte inblazingen*, die alles sloopen, waar zij binnendringen: *karaktervastheid, teergevoeligheid van geweten, werkzaamheid van den geest en toewijding des harten . . .* langzamerhand houdt dit alles op door de *lafheid*, terwijl nauwelijks eenige spijt over het verlies daarvan overblijft.

Wèl is *lafheid* dus eene verschrikkelijke ziekte!

Zij knaagt aan hetgeen in ons het meest goddelijks is: *den wil*, gelijk de druifluis knaagt aan de wortel van den wijnstok en het sap er uit zuigt; — en na korteren of langeren tijd is de *wil* als 't ware *ontwricht*.

Hij kan niet meer willen. — Want *willen* is, zijn plicht onder 't oog zien, dien met vastberadenheid beginnen en tot het einde toe volbrengen.

Hij kan geen weerstand meer bieden. — Want weerstand bieden is, zich niet in zijn werk laten weerhouden of ophouden door moeielijkheden, — nog veel minder hierdoor, dat men niet toegejuicht of ontzien wordt, of dat het werk niet opschiet of geen goeden uitslag heeft.

Hij kan niet meer tegen-inwerken. — Tegen-inwerken is: zich opheffen na een oogenblik van te kort koming; dat is: zichzelf moed inspreken, zich zelve overwinnen.

Lafheid laat maar loopen wat loopt; blijft loom hij het nakomen van plichten, glimlacht eens flauw en meesmuilt: *ik kan niet*.

* * *

Wat op dit gezegde te antwoorden?

Niets! — Maar *begin* dan toch te werken, al zou een stroom bloeds uit al uwe poriën springen!

En als ge meent, dat u de krachten ontbreken ; als ge meent, dat ge verpletterd gaat worden onder de u opgelegde taak ; welnu, laf en weeke-lijk mensch, stel u dan eens de volgende vraag, die u misschien wel wat bar zal voorkomen, maar waarvan ge de noodzakelijkheid zult inzien, als uwe *lafheid* ten minste niet ingekankerd is:

Als ik nu, — in plaats van die taak te volbrengen, waaraan ik maar niet kan beginnen, omdat de moeielijkheden mij zoo afschrikken, — als ik nu binnen een kwartier onbarmhartig moest gegeeseld worden ; zou ik dan hier vadsig en werkeloos blijven ?

Antwoord ; en luister of ge niets hoort ! Waarom, mijn God, laat Gij nu en dan niet eens aan onze ooren het klappen hooren der koorden — der zweep, welke Gij in de hand had om de koopers en verkoopers uit den tempel te drijven ?

* * *

O mijn oude meester, zeide een scheepskapitein tot een matroos, als hij dezen na eene lange reis ontmoette, o, hoe moet ik u nog danken voor de zweepslagen, die gij mij, nog scheepsjongen zijnde, gaaft, omdat ik te bang was in den top van den mast te klimmen.

In de „*Dinina Conredia*” van Dante ontmoet de dichter in de hel een groep veroordeelden,

die vreeselijk gepijnigd werden, maar op wier voorhoofden niet, gelijk bij de anderen, geschreven stond, welke misdaden zij hadden bedreven.

Meester, vroeg hij aan hem, die hem begeleidde: wat hebben deze toch gedaan, dat zij zoo verschrikkelijk lijden?

Die, antwoordde de gids, terwijl hij hen ter nauwernood met een blik verwaardigde, *die hebben niets goeds gedaan: het zijn lafaards!*

Hoe droevig is het, en wat straffen bereiden zij zich ter uitboeting van een lang leven van plichtverzuim *die niet het goede doen*, die lui, vadsig, werkeloos, laf daarhenen leven!

XXXVIII.

Eene goedkoope genezing.

I.

Dokter Frantz is een beminnelijk grijsaard, zeer eenvoudig, zachtzinnig, vroolijk van uitzicht, op wiens gelaat een ondeugend glimlachje speelt: werkelijk, een goede man.

Eens werd hij geroepen bij eene voorname dame, die dood ging van.... verving. Zij was nog slechts 28 jaren oud, had een inkomen van 25000 gulden: en bij dit alles lag eene akelige bleekte over haar gelaat, was zij zoo lusteloos, dat niets haar kon opbeuren.

O, Dokter, riep zij uit, toen hij bij haar kwam, al acht dagen wacht ik op u als op mijn redder!

Als zoodanig kom ik ook: zeker, als redder! en wél als een redder, die u in den kortst mogelijken tijd zal genezen.

Dan zal ik u eens zeggen, wat mij scheelt.

Dat heb ik al gezien, zeide de dokter, terwijl hij een blik wierp op de tallooze overbodige dingen, welke in hare kamer waren uitgestald. — Laat mij maar doen! Ik begin altijd eerst met het *gemoed* te behandelen: u zuiveren van kwade luim, eene aderlating toedienen van eene hartstochtelijke neiging, de verveling verdrijven; vervolgens geef ik eene sterke dosis: verandering van levenswijze, goede luim, het derven van een en ander, werken, en de liefdadigheid beoefenen.

Het Evangelie is mijn wetboek; en mijne beginselen zijn: reinheid van ziel, geestes- en handenarbeid;

De zieke dame zette groote oogen op en trachtte te glimlachen alsof ze wilde zeggen: gij houdt me voor den gek, dokter!

De dokter deed echter, alsof hij dat niet begreep, zette zich bij haar neer en vroeg: mag ik u eens de geschiedenis eener zieke, die mij is voorgekomen, mededeelen?

II.

Gij kent Mevrouw A..., misschien de gelukkigste, en ik mag zeggen, zeker de gezondste vrouw uwer kennissen.

't Is nu tien jaren geleden, dat zij een allerliefst meisje van 17 jaren was, omringd van de zorgen haars vaders en van al wat weelde bieden kan.

Langzamerhand werd zij bleek, treurig, kwijnend, en de ter hulpe geroepen geneesheeren kwamen tot het besluit, dat zij *zenuwachtig* was.

De vader ontbood mij, en bezwoer me, toch zijne dochter te genezen. Hij bracht me in een keurig gemeubileerd kamertje, wit-mousseline behangen, hetgeen alles bood, wat eene jonge dame maar uitdenken of droomen kan.

Dáár lag het arm kind neer op een kanapee, bleek als een marmeren beeld, de oogen half gesloten, het hoofd achterover, ongevoelig en onverschillig voor alles, zelfs voor het lente-koeltje, den vroolijken zonnestraal, die haar door het half-geopende venster tegenlachte.

Zij stak mij de hand toe, en ik werd door medelijden bewogen, als ik zag hoe dat kind van 17 jaren, zoo gelukkig, zoo rijk, zoo geliefd, zoo maar moest sterven.

III.

Ik begreep hare kwaal. — Ja, Mevrouw, dit duifje zou in zijn gouden kooitje gestorven zijn, omdat het *te gelukkig* was. Het ontbrak hare ziel aan voedsel, haren geest aan strijd. Zij ging dood, omdat zij geen *hinderpaal te overkomen*, — omdat zij *niet te werken* had. Zij teerde uit, omdat zij voelde tot *niets* te dienen, en omdat zij zich *aan niets kon wijden*.

Dit is het geval met alle edele zielen.

Gewone menschen geven zich aan zinnelijkheid of zelfzucht over.... die lijden niet.

Mejuffrouw, sprak ik haar aan, kunt ge u niet inderhaast in dier voege kleeden, dat gij overal kunt komen.

Maar, Mijnheer, waarom dat? Om met mij uit te gaan. — Met u? Waar naar toe?

Dat is mijn geheim!

De nieuwsgierigheid deed haar al opleven.

Om haar te doen besluiten, zeide ik haar zachtjes: het leven van uw vader is er mee gemoeid! En ik ging de kamer uit, haar vader met mij nemend, die mij met groote oogen aanzag. — Maar zeg eens....

Neen, antwoordde ik, — maar als ik uwe dochter zal genezen, dan moet ik alle morgen twee uren over haar kunnen beschikken.

Dat zal ze niet willen, ze wil niet eens gaan wandelen.....

Daar is ze . . . en daarmee hebt ge antwoord.
Waarlijk, daar stond Jenny voor ons; zij zag er bekoorlijk uit.

Wij stegen in een rijtuig en ik voerde haar mee naar *mijne arme zieken*.

IV.

Ik verzeker u, dat het edele kind daár iets vond, wat hare belangstelling gaande maakte, haar ontroerde en deed leven; o, ik had wel juist in haar hart gezien.

Bij het eerste huis moest ik haar ondersteunen om op de vijfde verdieping te komen; bij een ander huis klom ze al alleen naar een zolderkamer, en elders was ze mij al vooruit.

Hare wangen hadden eene kleur, zooals er in langen tijd niet meer op te zien was geweest; als de kleine kinderen haar de hand kusten, of de arme moeders haar een hartelijk „*dankje*” toevoegden, dan weende zij van geluk. Ik zag, hoe hare ziel zich verruimde.

V.

De tijd was voorbij: laten wij nu huiswaarts keeren, — zeide ik. — Nu al, vroeg zij. Maar dan toch tot morgen, nietwaar Mijnheer? Zeker, jonge juffrouw, tot morgen!

Den avond bracht zij door met wat linnen te

zoeken, dat zij kon weggeven — en bij het diner weende haar vader van vreugde, als hij haar aanzag: nog nimmer zag hij haar zóó frisch en vergenoegd.

Het goede en brave kind had begrepen, dat ze nuttig kon zijn: Zij was ingenomen met goed-doen: zij was genezen, *liefdadigheid* en *bezigheid* hadden haar doen opleven.

VI.

De dokter zweeg. — De jonge zieke reikte glimlachend hem de hand: *Ik heb u begrepen; kom me morgen halen!*

XXXIX.

Vrede houden.

Wilt gij met de *heele wereld* in vrede leven, doe dan zooals, en hetgeen ten tijde der fransche Omwenteling een aanzienlijk persoon deed. — Deze, ondervraagd hoe hij aan zijne vervolgers en aan de beulen had kunnen ontsnappen, antwoordde: *ik hield me klein en zweeg.*

* * *

Wilt ge vrede houden met uwe *huisgenooten*, vooral met hen die eenigzins boven u staan?

Gebruik dan de volgende middelen, door eene godsdienstige vrouw, die met een lastig mensch moest samenwonen, aangegeven :

1. Ik volbreng mijne taak en plicht al glimlachende, zonder ooit mijn weerzin te laten merken ;

2. Ik doe al wat zij gaarne heeft ;

3. Ik ondersta geduldig wat mij niet bevalt ;

4. Ik vraag haar raad in vele dingen, die ik beter ken dan zij.

* * *

Wilt gij in vrede zijn met *God* en uw *geweten*? Dat dan uw Engelbewaarder u altijd bezig vinde met eene dezer vier zaken, die de dagorde uitmaakten eener brave ziel: Ik *bid*, *werk*, tracht *nuttig* te zijn, en ik bewaar mijn *geduld*.

* * *

Om een groot *Heilige* te worden, behoeft ge bij het boven aangegevene slechts het volgende te voegen: *orde*, *geest van geloof*, *strijd* en *vastberadenheid*.

* * *

Wilt ge altijd en overal *welwillenheid* vinden? Stel er vermaak in, kleine dienstjes te *bewijzen*

en ook te *vragen*. Door kleine dienstjes te *bewijzen*, hebt ge uw best gedaan om een vriend meer te hebben; en als ge hem ook kleine dienstjes *vraagt*, zal hij zich gestreeld gevoelen door dit uw teeken van vertrouwen, dat ge in hem stelt. — Uit dit ruilen van dienstjes zal de gewoonte van wederzijdsche welwillenheid en voorkomendheid ontstaan, alsmede de vrees, van niet elkander ter wille te zijn in belangrijke zaken.

XL.

Een lesje.

Ik weet niet, verhaalde een arme drommel, ik weet niet, wie me eens zeide: Jan-Baptist, ge zijt wel arm! —

Dat is waar. — Als ge eens ziek werd, waart ge met vrouw en kinderen zonder middelen.

Dat is zoo. — En den geheelen dag was ik bekommerd en ongerust.

Des avonds bij het luiden van de „*Engel des Heeren*” begon ik weer er over na te denken en werd wijzer.

Jan-Baptist, zei ik tot mij-zelfen, gij zijt nu al 40 jaar op de wereld: ge hebt nooit iets gehad en toch geleefd; elken dag vindt ge voedsel en elken nacht rust.

Van *tegenspoed* heeft God u nooit meer dan uw *part* gegeven; en wat *hulp* betreft, het heeft u nooit aan het *noodzakelijke* ontbroken... en wie heeft u dat alles gegeven?

Natuurlijk: God!

Jan Baptist, wees dan ook niet ondankbaar, ban alle kommer. Want hoe kunt ge er toch op komen, om te meenen dat, als ge oud geworden zult zijn, als ge meer noodig zult hebben, dat dan Hij de hand dicht zal houden, van Wien ge al zoo veel ontvangen hebt?

Ik bad den „Engel des Heeren”, en 't was voor altijd gedaan met zorgen!

XLI.

Moeder en Dochter.

Welken indruk *een wereldsch feest* maakt op het hart van een jong-meisje, weet ik niet; — en wat het daar *achterlaat*, evenmin.

Maar één ding is opvallend. Van den eersten keer af, dat zij die hebben bijgewoond, heeft ook de argelooste onder haar, de onschuldigste, de reinste, de meest oprechte *geheimen* voor hen en haar, voor wie haar hart eertijds als open lag.

Moeder ging het hart harer dochter binnen, als dat van zich zelve: het was eene altijd opene kamer. En nu moet zij eerst aankloppen; en als er open gedaan wordt, mag zij toch

niet meer *alles zien*... en men kan zoo merken:
gij blijft wel wat lang!

Maar wat is er van die wereldsche vermakelijkheden daár dan toch achtergebleven?

Arm kind, arme moeder!

En nu die twee zielen voor elkander *iets geheim te houden* hebben, terwijl ze voor elkander open moesten liggen; nu heeft de dochter hare argeloosheid, en de moeder hare blijheid verloren.

God heeft aan moeders een *scherpen blik* gegeven, opdat zij hare kinderen voor bederf zouden behoeden.

Laat dan, kinderen, dien blik bij u doordringen, als ge iets ontwaart, wat u tot dusver onbekend was; — 't is een zachte, welwillende en weldoende blik, voor geen schijn vervaard; — wees dus gerust, dat hij u uw *geluk* niet zal ontnemen.

XLII.

De Engeltjes van den huiselijken kring.

1.

TOEGEVENDHEID.

Een liefelijke Engel in het huisgezin is zij, die ik daar noem; geen, die er zooveel aan

bijbrengt, om den huiselijken kring aangenaam en dierbaar te maken.

Doch ik wilde *niet* den *lof der toegevelijkheid* bezingen, maar hare *raadgevingen* doen hooren.

* * *

Toegevendheid is meer dan *goedheid*; gene veronderstelt deze; — doch *toegevendheid* sluit in zich een vast karakter, komt voort uit sterke toegenegenheid: en slechts eene reine, schuldelooze ziel zal *toegevend* zijn.

Zij die geen liefderijk hart hebben, begrijpen niet eens den zin van het woord: *toegevelijkheid*;

Zij, die weinig oordeel bezitten, meenen, dat zij aan hun plicht te kort komen, als zij *toegevend* zijn.

En zij, die het met hun eigen geweten niet best stellen, zij zijn gewoonlijk veeleischend en streng.

Niets toegeven aan *anderen* is vaak een bewijs, dat men *veel* toegeeft en door de vingers ziet voor *zich zelve*n.

* * *

Toegevend zijn is heel wat meer dan: *vergeven*; — het is: *verontschuldigen*; — het is: *alles ten goede uitleggen*; — het is: toonen, dat deze of gene manier van doen ons niet ge-

hinderd heeft, of men dat ze niet kwalijk heeft genomen.

Toegevelijk-zijn is zeggen van dezen of genen die ons heeft aanstoot gegeven: *hij dacht er niet aan, of hij zou het niet gedaan hebben, — hij houdt te veel van me, om me last te veroorzaken, — hij heeft het zeker niet anders kunnen doen, en wellicht lijdt hij bij de gedachte, mij mishaaagd te hebben. —*

Geen zachter balsem voor hartewonden dan de versoening, welke wij voor anderen uitdenken.

Toegeeflijk zijn bestaat, in alle avonden een streep te halen door alle moeielijkheden, welke men des daags onderstaan heeft; en in elken morgen tot zich zelve te zeggen: *ik zal vandaag lijdzamer en bedaarder blijven dan gister.*

Toegevendheid gaat zoover, dat men zich zelve beschuldigt, niet goedig genoeg, liefelijk en inschikkelijk geweest te zijn.

Toegeeflijk zijn bestaat dus hierin, dat men niet slechts de verontschuldigen aanneemt, welke men ons aanbiedt; maar hen zelfs vóórkomt, die uit bedeesheid talmen om versoening te vragen.

*
* * *

Moet men dan nooit straf geven?
Zeker.... door meer te beminnen!

Het strafwetboek van het huisgezin moest bijna geen enkel ander artikel bevatten als dit: *liefhebben*.

* * *

Gij gelooft dus nooit dat ik ondeugend ben, zeide een jongeling tot zijne zuster, die hij dikwijls lastig viel door zijne deugnietereien, en die toch immer hem verschoonde.

Neen, antwoordde zij, zoolang gij veel van mij houdt, geloof ik niet, dat gij het doet om mij te plagen.

Niets onderhoudt zoozeer de genegenheid voor elkander als de *toegeeflijkheid*, waarmede men iemand behandelt; en als de genegenheid maar stand houdt, dan zal men eindelijk er wel in slagen, om zoo iemand op den goeden weg te krijgen.

* * *

Als men nog jong is, weet men dikwijls niet toegeeflijk te zijn, omdat men de menschelijke gebreken en zwakheden nog niet kent.

O als ge wist, wat strijd er omgaat in het hart van dien vriend, die u hinderlijk is door zijn levendig karakter, die u knorrig maakt door zijne lichtzinnigheid, die u ergert door zijne gebreken O, als ge wist, hoe hij dat

betreurt, hoe hij boos op zich zelven wordt, en wèl om uwentwil; hoe zoudt ge veeleer medelijden met hem hebben!

Houd veel van hem! verontschuldigt hem! maar laat hem niet bemerken, dat gij zijne zwakheden kent.

Iemand laten gelooven, dat hij goed is, is hem *helpen* om, zijns ondanks, *goed te worden*.

XLIII.

Des dichters zonde.

Zoo lang reeds zuchtte eene ziel in de duisternissen, in de vlammen des Vagevuurs.

En als haar Engelbewaarder nu en dan afdaalde in haren kerker, en haar hiermede trachtte te troosten, dat op aarde voor haar gebeden werd door eenige goede vrienden; — dan vroeg zij immer:

Zal ik nog lang moeten boeten?

Het was de ziel van iemand, die immer gedweept had met — en gestreefd naar al wat schoon, grootsch, goed en waar was; maar die op zekeren dag voor tijdverdrijf en zonder er erg in te hebben, in eenige bladzijden een min of meer zinnelijk tooneeltje had bezongen, zonder nog te bedenken, dat die bladzijde aanstoot kon geven aan teedere, schuldellooze harten.

GOUDKORRELS.

10

En zoo lang, zoo ontzettend lang was zij reeds dáár, om te lijden, ter uitboeting dier bladzijden.

* * *

Ga met mij mede, gaf haar de Engel ten antwoord op hare vraag.

Eensklaps voelde zij zich in de plooiën van een langen witten mantel gehuld, en verplaatst te midden eener groote stad in de nederige kamer van een werkman.

Bij eene wieg, waarin een kindje lag te slapen, zat een jong meisje te bladeren in een boek, dat haar vader had meegebracht, en dat zij zoo even in de hand had genomen. —

De Engel gaf aan de *ziel* een teeken om dichter bij te komen, en de dichter herkende met ontzetting *een zijner werken*, eene *verzameling van gedichten*, waarin eenige bladzijden voorkwamen, welke een jong meisje niet moest lezen. — Dát begreep hij nu.

Ach, zeide hij tot zijn Engelbewaarder, konde ik haar doen ophouden!

Neen, sprak deze, dat moogt gij niet; zij is vrij.

De dichter zag droevig toe, en wachtte angstig af wat gebeuren zou.

* * *

Het jonge meisje las eenige versen; dan vloog plotselings een blos over hare wangen en zij sloeg het boek dicht.

Zij ging het neerleggen op de tafel, waar zij het genomen had, toen zij eensklaps, als 't ware door eene onzichtbare macht gedrongen, het boek weer opende. Nu verwijderde zij zich eenigzins van de wieg, die haar zou behoed hebben, ging bij het venster zitten, las eerst met eenige wijfeling, dan met belangstelling, eindelijk met hartstocht.

En wat de lezing van die bladzijden uitwerkte in die reine en onschuldige ziel, dat zag de dichter nu weerspiegelen op de verstandige en bewegelijke gelaatstrekken van het meisje.

Haar eerst zoo kalme en open blik kreeg iets droefgeestigs, dan kwam er eene vreemde flikkering in die oogen, vervolgens vestigden zij zich strak ergens op als om iets te zien.

En als ze ophield met lezen, liet ze het boek zacht op haren schoot glijden en begon te mijmeren.

Arm kind, arme ziel!

Ze zag nog wel niet iets bepaald-slechts; het waren onbestemde voorstellingen, die hare verbeelding voorbijtrokken, maar die haar toch

deden ontstellen, hare rust benamen, haar als met een duisteren nacht omhulden; — haar, die immer zoo vredig, zoo ongestoord, zoo opgeruimd en helder van geest was.

De rampzalige dichter zag nu, in al zijn omvang, het kwaad, dat hij had gesticht; en zich tot zijn Bewaarengel wendend, riep hij uit: ach, ik meende niet zoo schuldig te zijn; maar nu begrijp ik hoe rechtvaardig ik lijd en boet!

En toch, vervolgde hij weenend, en toch, mijn God, ik had geen kwaad bedoeld; — barmhertigheid, heb medelijden met die onschuldige ziel!

Wees getroost, schuldige ziel, hernam de Engel; — omdat gij te goedertrouw en niet met slechte bedoelingen gehandeld hebt, zal God in Zijne goedheid niet toelaten, dat de duivel het kwaad doe, wat hij door uw toedoen kon, en gaarne wilde doen. — Zie slechts!

En hij zag het jonge meisje zich nederwerpen voor een beeld der H. Maagd, de handen gevouwen, de oogen vol tranen; en hij hoorde haar vergeving vragen, dat zij een oogenblik aan zondige nieuwsgierigheid had toegegeven.

Dan aanschouwde hij, hoe een zacht, vredig licht zich over het gelaat van het kind verspreidde en afdaalde tot in haar hart.

Hoe goed is God! glimlachte hij zijn Engel tegen: Hij houdt haar terug van het kwaad, dat ik aangericht zou hebben.

Ja, God is goed! hernam de Engel. Wanneer nog eenige lezers uwer werken den palm der overwinning behalen over de bekoringen, door die lectuur verwekt, gelijk gij bij dit meisje zaagt; — dan zullen u uwe onbezonnenheden vergeven worden, zal uwe boetedoening een einde nemen.

* * *

Het zijn onnoozele onbezonnenheden, lichtzinnigheden in woorden, — in houding, — in eenige bladzijden schrift, — in glimlach, — in blik, — in platen of schilderijen, die den wand versieren, — in het verzuim van een boek toe te slaan, dat iets zinnelijks bevat....

Wij zien dat alles aan als *kleinigheden*. —

Zeker, op zichzelf beschouwd zijn die *lichtzinnigheden* nietige dingen; maar in de hand des duivels zijn zij *eene outzettende macht ten kwade*.

Maar door die *nietigheid* werd dan toch de nieuwsgierigheid geprikkeld, het verlangen, om te zien, te weten, te voelen opgewekt; — maar het blijft niet bij die nieuwsgierigheid, dat verlangen; — zij gaan verder!

Was het niet Bossuet, die zeide:

Meer dan éene ziel kreeg de duivel in zijne macht door het zinnelijk-geuren eener bloem.

XLIV.

Pas op voor den eersten stap!

Deze regelen richten wij bijzonder tot u, jongelieden, die u in de wereld gaat begeven, en daarom het ouderlijk huis, de kostschool moet verlaten, waar vrede, wetenschap en liefderijke zorg de schutsgengelen uwer onschuld waren.

Misschien zult ge *nog niet* alles *begrijpen*, wat deze bladzijden bevatten, wat de ongelukkige schrijver er van, de Lamenaus, heeft willen zeggen toen hij hierin den toestand zijner eigene ziel beschreef.

Des te beter!.... Maar dat ze u ten tijde van gevaar en verleiding te binnen brengen het gevoel van *vrees*, dat bij u gewekt zal worden door het lezen dezer regelen; en dat de herinnering aan de vrees krachtig genoeg zij, in uw binnenste de ernstige waarschuwing te doen weerklinken: *pas op voor den eersten stap!*

* * *

Het was uitermate warm: — een man bespeurde onder tegen de helling van een heuvel een wijngaard, met heerlijke druiventrosen beladen: — de man had dorst en hij wenschte vurig zijn dorst met die druiven te lesschen. Maar tusschen hem en den wijngaard lag een stinkend *moeras*, dat hij moest doorwaden om den heuvel te bereiken; en daartoe kon hij maar

niet besluiten. Intusschen werd zijn dorst heviger en hij zeide bij zich zelf: misschien is het moeras zoo diep niet; waarom zou ik het niet eens beproeven, gelijk zoo vele anderen? — ik zal hoogstens mijne voeten wat vuil maken, en dat is dan toch zoo erg niet. Hij zet dan den voet in het *slijk*, dat daaronder *uitwijkt*, en weldra zit hij er tot de *knieën* in. Hij blijft staan, hij wijfelt: hij vraagt zich af, of het maar niet beter was terug te gaan? Maar de wijngaard met zijne heerlijke druiven ligt daar voor hem, en hij gevoelt al erger dorst.

Ik ben al zóóver, zegt hij, waarom teruggaan, alle moeiten zou verloren zijn? Of er nu al een beetje meer of minder slijk is maakt me al heel weinig. En bij het eerste het beste stroompje, kan ik het afwassen.

Dit gaf den doorslag: hij gaat verder, verder, raakt al dieper in het slijk: tot de borst.... tot den hals.... tot de lippen;.... het gaat hem over het hoofd heen. Bijna smorend, buiten adem doet hij nog een laatste poging en is aan den voet van den heuvel.

Geheel bedekt met, en druipend van zwarten modder, plukt hij de zoo begeerde vrucht: hij eet zooveel hij kan.

Daarna echter wordt hij wrevelig, schaamt zich over zijne kleeding; — hij doet ze uit en zoekt overal rond naar helder water, om ze schoon te maken.

Maar wat hij ook wast, de reuk blijft er bij; de geur van het moeras heeft zijn vleesch en gebeente doortrokken; onophoudelijk wasemt hij die uit en verpest de lucht rondom hem: hetzij hij bij menschen komt of van hen weggaat; elk vlucht, vermijdt hem.

Hij is als een kruipdier geworden;... — hij moet er dan maar onder leven!

* * *

Heeft het lezen hiervan geen treurigen indruk op u gemaakt; — heeft dit tafereeltje in uwe ziel geen gevoel van walging gewekt?

Ja?!

Welaan dan, gij ziel, door God en uwe ouders zoozeer geliefd; *pas op voor den eersten stap!*

Zeg niet: *ik zal niet verder gaan.*

Noch ook: *ik zal me schoon maken.*

Minder nog: *ik zal me weer naar boven werken.*

Want er zijn *hellingen*, waarop men *niet staande* kan blijven; — er is een *slijk*, dat men *niet* kan *afwasschen*; — er zijn *afgronden*, waaruit men *niet* kan *opstijgen!*

* * *

Gij alleen, o God, zoudt de hand kunnen toereiken aan die arme Ziel en haar opheffen.

• o * o •

E R R A T U M.

<i>Blz.</i>	<i>staat :</i>	<i>moet zijn :</i>
3.	dwaze	dwazen.
5.	achttien	acht tot tien.
7.	't voorbij	't is voorbij.
17.	te laten	laten.
18.	hoedanigheid	hoedanigheden.
18.	toe te spreken ?
30.	eendrachtig	eendrachtig
41.	gedachten	gedachte
43.	volbrengen	volbrenge.
43.	houdend	houden.
45.	lentenkoelte	lentekoelte.
48.	zonder moeite en	zonder moeite af
53.	Apostelen	Apostel.
65.	Kleinen insecten	Kleine insecten.
87.	aller aanstekends	alleraanstekends.
104.	abonneer	abonneer.
117.	voorwensels	voorwendsels.
131.	in de hand had	in de hand hadt.
150.	druiventrosen	druiventrossen.